

dz

XXXII-12

december 1966

LA VIDA ESPIRITUAL
DUHOVNO ŽIVLJENJE

Z Brezmadežno, katere praznik obhajamo osmega decembra, bomo zaključili izredno *sveto leto*. Koliko milosti je prineslo *sveti Cerkvi*?

Za tem lepim dnem pa se bomo približali rojstvu našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Spet bomo zaslišali *večno lepo: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.*

● *Slava Bogu! Globoko doumevajmo in navdušeno slavimo Boga Najvišjega! To bo tudi nas same dvigalo do resnične veličine, do dostojanstva božjih otrok!*

● *Mir ljudem! Mir, ki ga angeli žele ljudem, ni le mir v ožjem smislu, ampak vsa sreča, zdravje, blaginja, rešenje. Mir z Bogom v čisti vesti, mir z ljudmi v bratski ljubezni, notranji mir v srcu, polnem Boga.*

To žele vsem sodelavcem, vsem bralcem in naročnikom naše revije konzorcij, uredništvo in uprava

„Duhovnega življenja“

Izseljenska nedelja

Prva adventna nedelja je po želji in določbi izseljenska nedelja. S praznovanjem izseljenskega dne nas Cerkev hoče vsako leto spomniti na eno „največjih vprašanj naše dobe...“ To veliko vprašanje je v očeh zadnjih papežev preseljevanje velikih množic ljudi iz enega kraja v drugega v isti državi, iz ene države v drugo ali iz ene celine na drugo.

Pavel VI. je 3. oktobra lanskega leta dejal: „Leta minevajo, nastajajo nove družine, rodovi sledijo rodovom, a po vsem svetu so še zmeraj posamezniki in družine, ki morajo zapuščati rodno zemljo in pretrgati, vsaj na zunaj, s stoletnimi domačimi navadami in rednim narodnim življenjem.“

Vzroki tega nenehnega prelivanja množic so različni.

Najbolj pogoste emigracije, imenovane „gospodarske“, izhajajo iz preobljudenih dežel in s tem v zvezi, s pogosto nezadostnim naravnim bogastvom. Obilnost naravnih dobrin in neobljudenost zemlje v eni državi in pomanjkanje v drugi je vzrok množičnih preseljevanj v iskanju višje življenjske ravni. A odhod ni enostaven, suh dogodek. To pomeni občutek, bolj ali manj boleč prelom s domom, s sorodniki, z narodom, z domovino, prekinitev z vsem, kar jim je bilo domače in drago. To vpliva pogosto neugodno tudi na versko življenje posameznika in družin.

Brez dvoma pa je najtežje in najbolj boleče politično in idejno izsellenstvo. Hudobija, zaslepljenost in nadutost versko ali idejno sovražnih sil pogazi vse, kar se jim ustavlja na poti na oblast. Zgodovina je bila vseskozi priča nasilnega bega celih narodov, zaradi verskih in političnih preganjanj. Po drugi svetovni vojni je bil ves svobodni svet priča, kako so se tisoči in tisoči izkrcali na obalah zahodnega sveta, da si ohranijo življenje in svobodo pred nevarnostjo in nasilnostjo komunizma...

Na izseljensko nedeljo Cerkev prosi vse vernike: razumevanje in sočutje s trpljenjem vseh tistih bratov, ki so morali pustiti vse in jim dobrohotno prožiti roko v pomoč; drugo kar Cerkev prosi je molitev k Izseljenski Sv. Družini, naj varuje izseljence po vsem svetu in naj razsvetli Cerkev, da bi našla pot do vsakega izseljenca in mu znala nuditi pomoč, predvsem v verskem življenju; tretje pa je denarna pomoč, da bi delo katoliških ustanov, ki skrbijo za izseljence, bilo učinkovitejše in uspešnejše v korist vsem tistim, ki imajo tudi sredi tujega naroda pravico v lastnem jeziku častiti Boga in uživati polno versko in kulturno svobodo v urejenem življenju, dokler jim to ni mogoče v lastni domovini.

Božična zvezda

Marie Hamsun — iz nem-
ščine poslovenil Jože Jurak

„Otar je strašno neumen,“ tako so pogosto ponavljali otroci, ki so z malim Otarjem hodili v isti razred.

V vsakem razredu mora biti nekdo, ki velja za neumnega, in to pot je ta oznaka zadela Otarja. Ni še dolgo, kar je prišel v šolo iz bližnjega mesta. Samo mater je imel in ta je nevarno zbolela. Preden je odšla v bolnišnico, je poskrbela, da so ji sinčka prevzeli dobri ljudje na deželi.

Učiteljica je imela Otarja rada. Saj je poznala njegovo življenjsko zgodbo. In ji zato ni bilo prav, da so imeli sošolci Otarja za neumnega.

„Tiho otroci!“ jim je ob priliki rekla. „Pravite, da je Otar neumen, pa se mi zdi, da je bolj pameten kot vi vsi!“

*

Bilo je nekaj dni pred božičem. Iz hiš je prijetno zadišalo. In otroci so nenadoma postali izredno pridni.

Zadnji dan pred praznikom je učiteljica otrokom povedala zgodbo o otroku, ki je bil rojen v hlevčku, položen nato v jaslje, ki so ga pastirji obiskali in angeli oznanili vsem ljudem dobre volje. Nato so prišli možje z Vzhoda, ki jih je pripeljala k hlevčku čudovito blešče-

ča zvezda. Vso pot jih je vodila in končno obstala na krajem, kjer je ležalo dete.

Otar jo je ves zavzet poslušal. In ko je učiteljica končala s svojim pripovedovanjem, se je dvignil iz klopi in šel naravnost k njej. Zgrabil jo je za roko in jo sanjavo vprašal: „Pa si gotova, da je res bilo tako?“

„Seveda, dragi Otar!“ mu je učiteljica prijazno potrdila.

„In tisto o zvezdi, da je resnica? Če jih je zvezda vodila, so oni možje morali potovati le ponoči, saj se zvezde čez dan ne vidi!“ je Otar čisto upravičeno modroval.

„Tako nekako je moralo biti,“ mu je učiteljica dala prav v njegovem otroškem sklepanju.

Otar se je vrnil v klop, ne da bi opazil, da so se mu nekateri otroci prezirljivo posmihali. Šele resni učiteljin pogled jih je opozoril, da ne delajo prav.

*

V hiši, kjer je Otar živel, je oče krašil božično drevesce, med tem ko je mati pripravljala svetonočno večerjo. Otroci so željno čakali trenutka, da jih starši pokličejo k mizi.

Toda Otarjeve misli so bile drugod. On si je želel pisma, ki naj bi mu ga pisala njegova mama. V njem bo stalo, da bo mama kmalu zapustila bolnišnico, on pa se bo vrnil k njej in vse bo tako lepo kot prej.

Pa je prišlo pismo že prejšnji dan. Ni ga pisala mama, temveč ljudje iz bolnišnice. Prav zato so pri Langsetovih, kjer je Otar živel, bili mnjenja, da je dovolj, če mali Otar zve za vsebino pisma šele po praznikih. Kajti v njem je stalo, da je Otarjeva mama nedavno v bolnišnici umrla.

Otar je pravkar stopil iz tople sobe na dvorišče. Tam je bil visok kup polen in Otar naj bi si jih naložil v naročje in zanesel v kuhinjo.

Pa je nenadoma obstal, kot bi ga nekdo zakopal v zemljo. Tam med oblaki je na svetlem nebu zagledal čudovito zvezdo, ki je slovesno jadrala naprej.

Otarju so klecnile noge, začutil je nemir po vsem telesu in polena so mu padla iz rok, ne da bi bil to opazil.

„To bo zvezda z Vzhoda,“ mu je šinilo skozi možgane. In že se je pognal za njo, da ji sledi na njenem potu. Zadeval je v snežene kepe, ki so ležale na slabo izhojenem gazu, včasih celo podrgnil z rokami po snegu, toda svojih oči ni odtegnil od te čudovite božične zvezde.

Že so ostale hiše za njim, povsod je vladala grobna tišina, samo za razsvetljenimi okni je bilo videti sence, ki so se gibale sem in tja.

Toda Otar vsega tega ni videl. Njegova edina skrb je bila premikajoča se zvezda. Ni se spomnil na Langsetove, ki so bili gotovo že zaskrbljeni zaradi njega in so ga pričeli iskati. Niti ni opazil, da se je popolnoma znočilo in da je postalo ledeno mrzlo. Celo na pismo, po katerem je ves dan hrepenel, je pozabil. Njega je napolnjeval en sam osrečujoč občutek: da je nebo zvezdo, ki so jo videli Modri z Vzhoda zanj še enkrat prižgalo. Le zakaj, se je spraševal. Morda ga je zvezda vodila k mami, morda k Detetu v jaslicah.

Severni veter je prodiral skozi kosti. Mali Otar je počasi postajal truden: začutil je mraz in pokrajina okrog njega se je spremenila. V želodcu mu je začelo kruliti in prsti so mu postali vijoličasto modri od ledenega hladu.

Zvezda pa je mirno drsela naprej, od juga proti severu. Otarju ni pre-

ostalo drugega, kot da ji sledi. Nena-
doma je opazil, da so ga obkrožile ko-
šate jelke. Znašel se je sredi gozda.
Če ne bi bil zrl na zvezdo, bi se bil
gotovo ustrašil in se spomnil na Lang-
setove. Tako pa: zvezda ga je hrabrila,
naj se ne ustavi.

Tedaj se je zgodilo nepričakovano.
Zvezda je obstala in okrog nje so se pri-
kazale druge manjše. Cel roj jih je bilo.

Otar je spoznal resnico: ni bila zve-
zda, ki se je bila premikala, temveč
oblaki, ki so hiteli mimo nje in delali
vtis, da se giblje ona. Sedaj so oblaki
zginili — in zvezda je mežikala mirno
na nebu. Da se je le mogel tako pre-
variti! Če bi ga sedaj videli sošolci,
kako upravičeno bi vzkliknili: „Otar, ti
si neumen!“

*

Čez pol ure je ležal v topli postelji.
Ni bilo pri Langsetovih. Neznani mož in
tuja žena sta zrla vanj in poslušala
njegovo čudno zgodbo.

Takole se je to zgodilo: stari Nils
in njegova žena Olina sta pravkar
sedla k mizi, da začneta z večerjo sve-
tega večera, ko je nekaj rahlo potrka-
lo na vrata. Mogel bi biti kak ptič, ki se
je s kljunom zadell v les, druge razlage
si nista mogla misliti. Zato sta se malo
zdranila, ko se je pred njima pojavila
zmrzla in prestrašena postava malega
Otarja.

„Oprostite mi,“ je mali jecljal, „res
ne vem, kje sem. Gotovo sem zašel.“

Starca sta ga ljubeče povedla v to-
plo sobo, kjer je vse dišalo po pe-
čenem kruhu in je v kotu žarelo božično
drevesce v morju lučic. Mali Otari si ni
dal dvakrat reči, iztegnil je roko in si
privoščil, kar so mu videle oči in mu je
poželelo srce. Nato pa ga je prevzela
strujenost. Ni bil za drugega, kot da

leže v posteljo. Sklonjena nad njim sta
Nils in Olina svedela njegovo žalostno
zgodbo. In kar ni Otari povedal, sta uga-
nila sama. Vzljubila sta otroka, ki jima
ga je nebo poslalo na sam sveti večer.

Naslednji dan so ga našli Langse-
tovi. Ko so opazili polena v snegu, a
otroka nikjer, so se vznemirili. Zginilo
je svetonočno občutje in vso vas je pre-
vzel nemir zaradi zginulega tujega
fantka.

Sedaj naj bi se Otari vrnil k Lang-
setovim, vsaj do nadaljnjega. Treba mu
bo povedati resnico o materi in odločiti
o njegovi bodočnosti.

Toda Otari se je tej nameri odločno
uprl. „Ne, jaz ostanem tu!“ je vzkliknil
z obupanim glasom in se skril kot pre-
strašena mačka pod posteljo.

Nilsu in Olini je bilo otrokovo po-
četje na moč všeč. Nekaj sta rekla od-
poslancu iz Langsetove hiše in nato so
bili vsi veseli: stara dva in odposlanec.
Ta je odšel brez Otarija.

Med tem je Olina pripravila mizo,
razrezala potico in natočila v skodelice
od mleka prebarvano kavo. Otari je že
sedel na stolu in hrepeneče zrl na pe-
civo. Trenutek nato je držal mogočen
kos potice v roki; toda čudo — ni vgriz-
nil vanj. Njegov pogled je postal dolg
in zdelo se je, da se je zgubil v daljavi.

„Ti moraš jesti,“ je pripomnil Nils,
„drugače ti noge ne bodo nikdar prišle
do tal.“

Tedaj ga je Otari pogledal, kot da se
bi zbujal iz spanja. In nato je počasi
dejal: „Rad bi vedel nekaj!“

„In kaj naj bi to bilo?“ je vprašal
starec.

„Če zvezda, ki me je k vama pripe-
ljala, morda le ni bila božična zvezda,
tista, ki je tudi Modre z Vzhoda pri-
peljala k Detetu v jaslih.“

Koncil: Marija v skrivnosti Kristusa in Cerkve

Kakor v vseh časih Cerkve, tako je bila Marija tudi na 2. vatikanskem koncilu v središču cerkvenega nauka in bogoslužja. Papež Janez XXIII., ki je koncil sklical, ga je postavil pod varstvo Marije in sv. Jožefa. Otvoril je koncil na praznik Marijinega božjega materinstva. 11. oktobra 1962. Njegov naslednik Pavel VI. pa ga je zaključil na slovesni praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, 8. decembra 1965. V zaključnem govoru je papež izrekel Mariji iskreno in otroško zahvalo za njeno varstvo nad tem izrednim cerkvenim zborom, kjer je bila Marija po papeže-

vih besedah stalno duhovno navzoča kot priča koncilskega dela in ljubezniva svetovalka.

Na koncilu se je dolgo razpravljalo o tem, ali naj se Mariji posveti posebna dogmatična konstitucija, ali naj se njeno poslanstvo in njena vloga vključita v dogmatično konstitucijo o Cerkvi. Večina koncilskih očetov se je odločila za to poslednje in tako je osmo in zadnje poglavje te konstitucije posvečeno nauku o Mariji. Nekateri so mislili, da se je s tem vzvišeno poslanstvo Device Marije v Cerkvi nekam zatemnilo in okrnilo. Vendar je zdaj splošno mnenje,

da je prav po vključenju v konstitucijo o Cerkvi Marija v svoji časti in pomenu le pridobila. Sam papež Pavel VI. pravi v zaključnem govoru, da je prvič v zgodovini Cerkve, da vesoljni cerkveni zbor poda tako obsežen in jasen katoliški nauk o mestu, ki ga Marija zavzema v skrivnosti Kristusa in Cerkve. Marija je v Cerkvi njen največji, najboljši, prvi in najizbranejši del. Le v poznanju nauka o Mariji se vedno najde ključ do točnega poznanja skrivnosti Kristusa in Cerkve. Zato papež, naprošen po številnih koncilskih očetih, slovesno proglaša Marijo za Mater Cerkve, to se pravi Mater vsega božjega ljudstva, tako vernikov kot pastirjev, ki jo imenujejo Mater ljubeznivo, in izraža svojo željo in voljo, da bi jo vse krščansko ljudstvo odslej častilo s tem prelepim naslovom.

Po tem uvodu naj bo zdaj tu podan vzvišeni in tolažbe polni nauk o Mariji, kakor ga vsebuje osmo in zadnje poglavje dogmatične konstitucije o Cerkvi.

MARIJA V SKRIVNOSTI KRISTUSA IN CERKVE

„Ko je Bog ob dopolnjenju časov sklenil izvršiti sklep našega odrešenja, je poslal svojega Sina, rojenega iz žene, da bi tako ljudje prejeli posinovljenje (Gal 4, 4—5). Sin božji je zaradi nas ljudi in zaradi našega zveličanja prišel iz nebes in se je utelesil po Svetem Duhu iz Marije Device ter postal človek. Ta božja skrivnost zveličanja se nam razodeva in nadaljuje v Cerkvi, ki jo je Gospod postavil za svoje telo, in so v njej verniki, združeni s Kristusom, svojo glavo in z vsemi božjimi

svetniki, dolžni na prvem mestu slaviti spomin slavne vedno Device Marije, Matere Boga in Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Device Marija, ki je po angelovem oznanjenju sprejela božjo Besedo v svojem srcu in v svojem telesu in je s tem dala svetu življenje, je spoznana in češčena kot prava Mati Boga-Odrešenika. Sama odrešena na odličnem način v pogledu na prihodnja zaslužnja svojega Sina in z njim združena z najtesnejšo in nerazvezljivo vezjo, je obdarjena s to najvišjo prednostjo in častjo, da je Mati božjega Sina, ljubljena hči Očetova in svetišče Svetega Duha. Po teh izrednih milostih daleč presega vse nebeške in zemeljske stvari. Istočasno pa je po Adamovem rodu zvezana z vsemi ljudmi, ki naj bodo zveličani; še več: resnična Mati je vseh Kristusovih udov, ker je s svojo ljubeznijo sodelovala, da so se v Cerkvi rodili verniki, ki so udje Kristusa-glave. Zato je tudi češčena kot najodličnejši in edinstveni ud Cerkve, njena predpoda in njen najlepši vzor v veri in ljubezni, ki jo zato katoliška Cerkev, poučena po Svetem Duhu, z otroško ljubeznijo in pobožnostjo slavi kot preljubeznivo Mater.

Zato sveti zbor, ko razloži nauk o Cerkvi, v kateri božji Odrešenik uresničuje zveličanje, pojasni tudi z vso skrbnostjo tako Marijino poslanstvo v skrivnosti učlovečene Besede in skrivnostnega Kristusovega telesa, kakor tudi dolžnosti odrešenih ljudi do božje Matere, Matere Kristusove in Matere ljudi, v prvi vrsti vernikov. Ona zavzema v sveti Cerkvi za Kristusom najvišje mesto, pa obenem najbližje v razmerju do nas.“

SLUŽBA PREBLAŽENE DEVICE V EKONOMIJI ZVELIČANJA

„Sveto pismo stare in nove zaveze in častitljivo izročilo kažejo v vedno jasnejši obliki vlogo in službo Zveličarjeve Matere v ekonomiji zveličanja. Knjige stare zaveze nam odkrivajo zgodovino odrešenja, v kateri se korak za korakom pripravlja Kristusov prihod. V teh prvih virih se vedno jasneje cvetljuje podoba žene, Odrešenikove Matere. Ona je napovedana našim prvim staršem, po njihovem padcu v greh, kot zmagovalka nad kačo. Ona je Devica, ki bo spočela in rodila Sina, čigar ime bo Emmanuel — Bog z nami (Iz 7, 14). Prva je med ponižnimi in ubogimi Gospodovimi, ki od njega zaupno pričakujejo zveličanje. Z njo pribaja na svet tako dolgo pričakovano dopolnjevanje čarov in se ostvarja novo stanje, ko si božji Sin iz nje privzame človeško naravo, da bi po skrivnostih svojega meša odrešil ljudi od greha.

Oče usmiljenja je hotel, da pride pred učlovečenjem pristanek vnaprej določene Matere, da tako, kakor je žena prispevala k smrti, prispeva tudi k življenju. To velja v odlični meri o Jezusovi Materi, ki je razlila v svet življenje samo, ki obnavlja vse stvari. Brez madeža izvirnega greha spočeta je nazareška Devica pozdravljena po angelu kot polna milesti, ki nebeškemu poslancu odgovarja: Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi. Tako je Marija, Adamova hči, postala Jezusova Mati in se je vsa posvetila osebi in delu svojega Sina ter je z njim in po njem po milosti vsemogočnega Boga služila skrivnosti odrešenja. Po

pravici zato sveti očetje gledajo Marijo ne le kot pasivno orodje, marveč kot sodelavko pri človeškem zveličanju, po svobodni veri in pokorščini. Stari očetje radi poudarjajo v svojih pridigah, da je bil vozelj, ki ga je s svojo nepokorščino zavezala Eva, po Mariji razvezan, in primerjajoč jo z Evo nazivajo Marijo mater vseh živih ter zatrjujejo, da je po Evi prišla smrt, po Mariji pa življenje.

Zveza med Materjo in Sinom v delu zveličanja se kaže od začetka deviškega Kristusovega spočetja do njegove smrti. Najprej ob obisku Elizabete, ki pozdravlja Marijo kot Gospodovo Mater in jo blagruje radi njene vere; za tem pri rojstvu, ko božja Mati polna veselja kaže pastirjem in Modrim svojega prvorojenega Sina, ki ni v ničemer okrnil, ampak le posvetil njeno deviško nedotaknjenost. Ko z darovi ubogih daruje Dete Jezusa v templju, sliši besede Simeonove, ki napoveduje, da bo njen Sin znamenje nasprotovanja in da bo meč presunil njeno dušo, zato, da se razodenejo misli mnogih src. Ko dečka Jezusa, izgubljenega, njegovi starši najdejo v templju, v tem, kar je bilo njegovega Očeta, in ne razumejo njegovega odgovora, Marija v svojem srcu premišljuje vse te stvari.

V Jezusovem javnem življenju je njegova Mati ob njem že v začetku, na ženitnini v Kani, kjer po usmiljenju nagnjena doseže s svojo prošnjo začetek Jezusovih čudežev. V teku njegovega učenja je Marija verno sprejela njegovo besedo in je prva med tistimi, ki jih Jezus blagruje ne zaradi vezi mesa in krvi, ampak zato, ker so božjo besedo poslušali in ohranili. Marija

ohrani svojo zvezo z Jezusom vse do križa, pod katerim ne brez božjega sklepa vztraja stojé, silno trpi s svojim Edinorojencem, se z materinskim srcem pridružuje njegovi daritvi in z ljubeznijo privoli v darovanje žrtve, ki jo je ona sama rodila. Umirajoči Jezus Kristus jo na križu izroči za Mater učencu z besedami: Žena, glej, tvoj sin!

Po Jezusovem vnebohodu vztraja Marija z njegovimi učenci v molitvi, proseč dar Svetega Duha, ki jo je bil obsenčil že ob Oznanjenju. Končno je brezmadežna Devica, prosta vsakega madeža izvirnega greha, po končanem teku zemeljskega življenja, z dušo in telesom vzeta v nebeško slavo in po Gospodu povišana za Kraljico veseljstva, da bi bila tako čim bolj podobna svojemu Sinu, Gospodu vseh gospodov in zmagovalcu nad grehom in smrtjo.“

PREBLAŽENA DEVICA IN CERKEV

„Po apostolovi besedi je en sam naš Srednik: 'En Bog je; eden tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, ki je dal samega sebe v odkupnino za vse' (1 Tim 2, 5—6). Vendar materinsko poslanstvo Marije za ljudi nikakor ne zatemnjuje in ne zmanjšuje tega edinega sredništva Kristusovega, marveč odkriva vso njegovo učinkovitost. Zakaj ves zveličavni vpliv brezmadežne Device v blagor ljudi ni zahtevan po nobenem zakonu, ampak izhaja iz božjega privoljenja in iz preobilnosti Kristusovih zaslug, se opira na njegovo sredništvo, od njega popolnoma odvisi in vso moč le iz njega prejema; in ne da bi v čem oviral zvezo vernikov s Kristusom, jo le pospešuje.

Brezmadežna Devica, ki je bila od vekomaj določena za božjo Mater po sklepu božje previdnosti, je bila na zemlji slavna Mati božjega Zveličarja in na edinstven način velikodušna sodelavka in ponižna Gospodova dekla. Ko je Kristusa spočela, rodila, hranila in ga v templju darovala Očetu, je s svojim Sinom, umirajočim na križu trpela, ter je tako po svoji pokorščini, svoji veri, upanju in goreči ljubezni na edinstven način sodelovala pri obnovitvi nadnaravnega življenja duš. Iz tega razloga je v redu milosti naša Mati.

To Marijino materinstvo traja v ekonomiji milosti brez prestanka, od trenutka, ko je sprejela v Oznanjenju božje sporočilo in ga je brez omahovanja ohranila pod križem, do popolnega dopolnjenja vseh izvoljenih. Zakaj, ko je bila vzeta v nebo, ni opustila svoje zveličavne službe, marveč jo neprestano nadaljuje, dosegačoč nam s svojimi številnimi prošnjami darove večnega zveličanja. V svoji materinski ljubezni skrbi za brate svojega Sina, ki potujejo in se trudijo v nevarnostih in stiskah ter se borijo proti grehu, dokler ne bodo vzeti v blaženo domovino. Zato je blažena Devica v Cerkvi klicana z naslovi zagovornice, pomočnice, srednice. Vse to pa je treba tako razumeti, da s tem prav ničesar ne vzame niti ne dodá vrednosti in učinkovitosti Kristusa, edinega Srednika. Zakaj nobena stvar se nikdar ne more primerjati z učlovečeno Besedo, našim Zveličarjem; toda, kakor so Kristusovega duhovništva v raznih oblikah deležni tako njegovi služabniki kot verno ljudstvo, tako tudi edino sredništvo Kristusovo ne izključuje, ampak vzbuja v svojih stva-

reh mnogotero sodelovanje, ki izhaja iz edinega vira. Cerkev se ne pomišlja pripisovati Mariji tako podrejeno službo, jo neprestano doživlja in jo priporoča srcu vernikov, da bi se, oprti na to materinsko varstvo, čim tesneje združili s Srednikom in Zveličarjem.

Po svoji veri, ljubezni in popolnem združenju s Kristusom je Marija podobna Cerkev. Tudi ta se imenuje mati in devica, Marija pa gre pred njo in ji na vzvišen način kaže vzor matere in device. Premišljujoč njeno svetost, posnemajoč njeno ljubezen in izvršujoč Očetovo voljo postaja tudi Cerkev mati, ki z oznanjevanjem besede in po krstu rodi za novo življenje otroke, spočete po Svetem Duhu in rojene v Bogu. In je obenem devica, vedno zvesta svojemu ženinu ter posnemajoč Gospodovo Mater v moči Svetega Duha deviško hrani nedotaknjeno vero, trdno upanje in iskreno ljubezen.

Medtem ko je Cerkev v preblaženi Devici že dospela v dopolnjenje, se verniki še trudijo za rast v svetosti, zmagujoč nad grehom, in zato svoje oči dvigajo k Mariji, ki blesti pred vsem občestvom izvoljenih kot vzor kreposti. Cerkev, ki neprestano išče Kristusovo slavo, se skuša vedno bolj prispodobiti tej svoji vzvišeni podobi, neprestano raste v veri, upanju in ljubezni, uklanjajoč se v vseh stvareh božji volji. Zato tudi v svojem apostolskem delu upravičeno gleda v Njo, ki je Kristusa rodila, da bi bil ta rojen in bi rasel tudi v sreih vernikov. Devica Marija je bila v svojem življenju zgled one materinske ljubezni, ki morajo biti z njo prežeti vsi oni, kateri v apostolskem

poslanstvu Cerkve sodelujejo pri obnovi ljudi.“

MARIJINO ČEŠČENJE V CERKVI

„Marija, ki je bila po milosti božji za svojim Sinom povišana nad vse anjele in ljudi, ker je presveta božja Mati, ki je sodelovala v Kristusovih skrivnostih, je po sveti Cerkvi po pravici češčena s posebnim češčenjem. In zares je češčena preblažena Devica že od najstarejših časov kot Mati božja, pod katere varstvo se verniki prosi, zatekajo v vseh nevarnostih in potrebah. Prelepa, starodavna molitev: Pod tvoje varstvo nam to potrjuje. Njeno češčenje se je posebno utrdilo in čudovito razširilo po cerkvenem zboru v Efezu (431), s češčenjem pa se je družila ljubezen, prča in posnemanje, prav po preroški napovedi nje same: Blagrovali me bodo vsi rodovi. To Marijino češčenje, čeprav je izredno in ga v Cerkvi vedno vršimo, pa se bistveno loči od češčenja božjega, ki se izkazuje le Bogu, a to božje češčenje mogočno pospešuje. Vse Marijino češčenje, ki ga je Cerkev v najrazličnejših oblikah v mejah zdravega in pravovernega nauka odobrila po razmerah časov in krajev in po značaju vernikov, gre le za tem, da bi bil Jezus, njen Sin, v katerem je bilo vse ustvarjeno in ima v njem svoj obstoj ter je Bog sklenil, da naj v njem prebiva vsa polnost (Kol 1), vedno bolj spoznan, ljubljen in slavljen in da bi se spolnjevale njegove zapovedi.

Sveti zbor posebej uči in istočasno spodbuja vse otroke Cerkve, naj velikodušno gojijo to češčenje preblažene Device, zlasti liturgično, in naj zelo cenijo različne vaje in pobožnosti do Nje, pri-

poročene v teku stoletij po cerkvenem učiteljstvu. Verno naj se drže onih stvari, ki so bile v preteklih časih določene glede češčenja svetih podob Kristusa, preblazene Device in svetnikov. Obenem pa iskreno spodbuja teologe in oznanjevalce božje besede, naj se skrbno varujejo tako vsakega napačnega pretiravanja kakor tudi pretirane ozkosti duha, ko razglabljajo izredno dostojanstvo božje Matere. Goječ proučevanje svetega pisma, svetih očetov in učiteljev in cerkvene liturgije naj pod vodstvom cerkvenega učiteljstva pravilno osvetljujejo darove in prednosti preblazene Device, ki se vedno nanašajo na Kristusa, vir vse resnice, svetosti in pobožnosti. Skrbno naj odstranjajo vse to, kar bi v besedi ali dejanju moglo zavesti v zmoto ločene brate ali katerekoli druge, kar se tiče pravega nauka Cerkve. Naj se verniki zavedajo, da prava pobožnost ne obstoji v neplodnem in bežnem čustvu, ne v prazni lahkovernosti, marveč izvira iz prave vere, ki nas vodi k spoznavanju vzvišene božje Matere in nas spodbuja k otroški ljubezni do naše Matere in k posnemanju njenih kreposti.“

MARIJA — NAŠE UPANJE IN NAŠA TOLAŽBA

„V nebeško slavo sprejeta z dušo in telesom in povišana nad vse stvarstvo, je Marija podoba in počelo Cerkve, ki jo čaka dopolnjenje v prihodnjem veku; zdaj pa na zemlji, dokler ne pride Gospodov dan, sveti s svojo lučjo potujočemu božjemu ljudstvu kot znamenje trdnega upanja in tolažbe.

Veliko veselje in tolažbo nudi svetemu zboru dejstvo, da jih tudi med

ločenimi brati ne manjka, ki izkazujejo dolžno češčenje Materi našega Gospoda in Odrešenika, zlasti med vzhodnimi brati, ki s svojim gorečim stremljenjem in pobožnim srcem hodijo v češčenju vedno Device in Matere božje vzporedno z nami. Naj vsi verniki vztrajno prosijo Mater božjo in Mater ljudi, da ona, ki je bila navzoča pri prvih molitvah Cerkve, zdaj povišana v nebesih nad vse angele in svetnike, v občešstvo vseh svetih posreduje pri Sinu, da bi se družine vseh narodov, tako onih, ki se hvalijo s krščanskim imenom, kakor tistih, ki še ne poznajo Zveličarja, združile v miru in slogi v eno samo božje ljudstvo, v slavo pravih svetih in nedeljive Trojice.“

+

S to iskreno prošnjo zaključuje svetli zbor svojo slovito dogmatično konstitucijo o Cerkvi, ki je letos v naši reviji objavljena.

Ponovno bodi poudarjeno, da je v tej konstituciji podan v prelepi sintezi in v novem, preprostem, a čudovitem slogu ves katoliški nauk o Cerkvi, podlaga vsem ostalim koncilskim konstitucijam in dekretom.

Ko zaključujemo prevod in kratko razlago tega velevažnega koncilskega dokumenta, je to v adventnem času, v katerem nas obseva s svojo milo lučjo Brezmadežna, presveta Devica, božja in naša Mati Marija.

Naj nam to zadnje poglavje konstitucije o Cerkvi s svojim jasnim, vzvišenim in tolažilnim naukom o Mariji pomaga k iskreni adventni duhovni obnovi in nas pripravi za veselo, krščansko praznovanje božičnih praznikov.

Alojzij Košmerl

Kaj mislite o Cerkvi

Hans Küng, eden izmed najmlajših in vodilnih teologov na II. vatikanskem vesoljnem zboru

V Sao Paulu v Braziliji je bila izvedena anketa med vernimi in nevernimi, kaj mislijo glede katoliške vere in Cerkve. Škofija obsega najmočnejše industrijske predele v Braziliji in šteje 4 in pol milijona prebivalcev. Versko stoji zelo nizko, a prav to dobre kristjane drami iz spanja.

Glede 1. vprašanja: „Kaj mislite o katoliški Cerkvi, o njenih škofih in duhovnikih, kaj pričakujete od njih?“ navedimo le na kratko, da si želijo verni in neverni od duhovnikov in tudi od katoliških laikov zlasti več „pristne svetosti“. Naj se Cerkve „ne omejuje na to, da oznanja Kristusa, marveč naj bo resnično njegova vidna pričujočnost na zemlji“. Naj Cerkve ne drži toliko z mogočniki tega sveta, marveč rajši bolj z ubogimi, kakor je to delal Kristus. Neki advokat piše dobesedno: „Kler se v splošnem preveč oklepa osnovnih dobrin, predprav, nekakšnega lahкотnega življenja, kar slabi dinamizem našega krščanskega oznanila, zlasti med najbolj revnimi socialnimi razredi... Pričakujem od klera pristnega krščanskega pričevanja v duhu ponižnosti in uboštva.“

Podobne želje postavljajo celo neverni. Nekdo pravi: „Duhovništvo je najlepši poklic, kar jih more biti na zemlji,“ a pristavlja željo, naj bi se duhovniki bolj približali zlasti preprostim ljudem v njihovem vsakdanjem življenju; tako bi evangelij bolj prodril med ljudi, ki o njem nič ali skoraj nič ne vedo.

2. vprašanje: „Ali poznate spreobrnjenca h katolicizmu? Zakaj so se spreobrnil?“ — Kot nagib za spreobrnjenje so po vrsti glede na važnost navedeni: Iskanje Resnice in srečanje z njo; vpliv družine. Neki zdravnik piše glede svojega spreobrnjenja:

„Težko je povedati, zakaj sem se spreobrnil. Ne spominjam se nikake zavestne priprave. To se je izvršilo naglo, kakor da bi se figure kake igre, pomešane brez reda med seboj, nenedoma postavile vsaka na svoje mesto. Nikoli nisem mislil, da bom postal katoličan, in nihče me ni poskušal spreobrniti. Toda nekaj je bilo, kar me je nagnilo, da sem privolil na povabilo, naj se udeležim romanja na Marijino božjo pot, ki ga je organizirala katoliška univerzitetna mladina v Sao Paulu. Storil

sem to spontano. Med potjo, ki smo jo 22 km opravili peš, smo govorili samo o veri; in tedaj sem se prebudil k večni Resnici. Ali ni Bog hkrati začetek in predmet dejanja vere?“

3. vprašanje: „Zakaj po vašem mnenju najdemo ljudi, ki se imajo za katoličane, pa ne živijo po svoji veri?“ — Kot vzrok mnogi navajajo dejstvo nesamostojnega mišljenja neredkih; prav tako versko nepoučenost; pogosto tudi lenobo. Značilno pravi neka študentka: „Glavni vzrok, da ljudje vere ne prakticirajo (ne hodijo npr. redno k nedeljski maši, čeprav pravijo, da so katoličani), je pomanjkanje globokega verskega življenja, ker se ne zavedajo vloge kristjana v občestvenem življenju: namreč biti pristen pričevavec za Kristusa. Ti lažni katoličani se niso nikoli resnično srečali s Kristusom; zato svojega življenja ne oblikujejo po Njem.“ Neki uradnik razlaga jedrnat: „Hočejo pridobiti nebesa, ne da bi izgubili zemljo.“ Neka študentka pravi: „Ljudje napredujejo v svetnih znanostih, medtem ko njihovo versko znanje ostane na ravni prvošolčkov; večkrat ostanejo pri tem, kar so se naučili katekizma, ko so se pripravljali na prvo obhajilo.“ Druga študentka: „Ti katoličani (ki praktično ne živijo kot katoličani) niso nikoli prišli do tega, da bi se res dali Bogu. Morda so bili poučeni, a niso bili vzgojeni versko. Nikoli v njih ni bilo prijateljstva z Bogom, nikoli ne odnosa otroka do Očeta.“ K temu nekateri pristavljajo, da je verska vzgoja tolikokrat bila preveč usmerjena zgolj negativno, osredotočena le na strah pred grehom in ne na ljubezen do Boga; tudi je vzgoja posredovala vse premalo poznanja evangelija.“ „Ko tak človek odraste, ne vidi

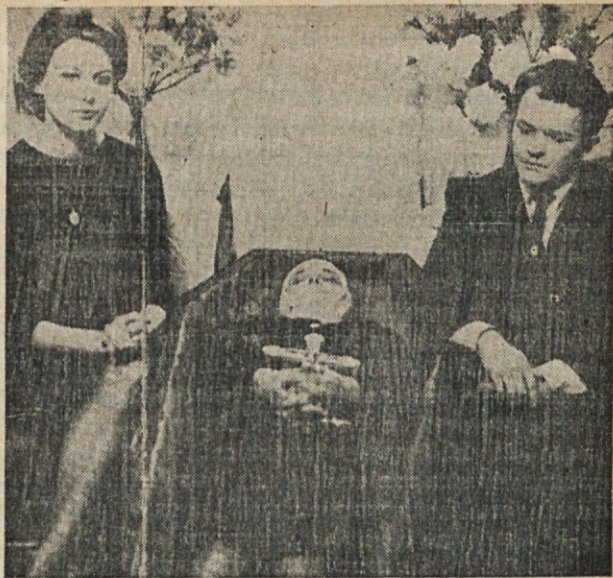
v tej religiji moči, ki osvobaja njegovo osebnost, marveč nasprotno, vidi veliko sovražnico.“

4. vprašanje: „Zakaj se najdejo katoličani, ki zapuste svojo vero?“ — Kot razloge za to navajajo v odgovorih zlasti versko nevednost, zaradi česar nastanejo težave glede vprašanj, ki si jih ne znajo rešiti, in začno zato misliti, da vera res nasprotuje razumu. A tudi materialistično okolje; dalje napačno ravnanje duhovnikov z verniki; nato preveč površno oznanjevanje o verskem in moralnem nauku krščanstva; navidezno nasprotje med tem, kakšno Cerkev prikazuje evangelij in kakšna je v dejanskem življenju. Več je tudi tukaj trditev, da duhovniki živijo preveč daleč stran od vernikov in da jih premalo poučujejo, pričujoč tudi z lastnim življenjem za to, kar oznanjajo.

5. vprašanje: „Kaj mislite o prihodnosti katoliške Cerkve?“ — Večina odgovorov misli, da ima katoliška Cerkev lepo bodočnost, in sicer predvsem zaradi prenove, katero je sprožil Janez XXIII.; in zaradi občestvenih vrednot, ki jih danes človeštvo odkriva z novo jasnostjo, tistih vrednot namreč, ki so čudovito vsebovane zlasti v nauku o Cerkvi kot Kristusovem skrivnostnem telesu. Radi pristavljajo, da je pogoj lepe bodočnosti Cerkve zlasti v tem, ali bo Cerkev res postala „Cerkev ubogih“ z vsem tistim, kar je pod tem imenom vključeno. Tisti, ki napovedujejo bolj slabo bodočnost, se v nekem pogledu ujemajo s prej omenjenimi: Cerkev se mora, če naj uspešno izvršuje v prihodnosti svoje poslanstvo, približati delavstvu, kmetom, revnim, ki jih je v Braziliji 70%.

Film in mladina

Pred začetkom,
najglobljo resnico

Kako je danes z mladino in zakaj je njeno razmerje do filmske umetnosti bolj živahno v naših časih kot pa kdajkoli poprej? Kaj more najti mladina v sodobnem filmu, a ji tega ne moreta nadomestiti niti lepa knjiga, dramska gledališča ali celo šport. Med mladino dobiva sodobna filmska umetnost največ pripadnikov in kakor kažejo statistike po velikih svetovnih središčih v Evropi in Združenih državah, se zanimanje širi. Ker filmska podjetja vedo, kakšen je odmev, se v filmsko problematiko vrivajo motivi in dogodki, namenjeni zlasti mladini. Po Evropi in Ameriki se splošno računa, da zahaja v kino zlasti mladina izpod 24 let starosti — tako npr. za Pariz, da se stalno podaja v kino 92 odstotkov, redno vse filme pa gleda 75 odstotkov — torej trije izmed štirih najmlajših,

to je med osemnajstim in štiriindvajsetim letom žive s kinom, kakor da brez njega ne bi mogli shajati. Znatno se pa spremene številke po 24. letu. Stalno zahaja v kino 65 odstotkov, vse filme pa skuša videti okoli 35 odstotkov mladih ljudi. Razlika se je povečala, ker se jih je med tem verjetno mnogo poročilo in se med filmsko publiko tudi več potem že ne štejejo kot mladina.

Beg pred krutostjo

Nekateri pravijo, da se mladina za teka v kino, ker je na filmskem platnu zajeto vse, kar danes svet nudi v najbolj napeti obliki. Za knjigo ali za samostojno razmišljanje, meditacijo ni več časa — televizija, časopis in na vse strani razglašajoča se propaganda skuša z vsemi sredstvi ujeti zase sodobnega, zlasti mladega človeka. Kar

se na ta način ponuja, se v dušo mladostnika vliva kot edina prava resnica — vse je že na krožniku in se nazadnje mora sprejeti kot tako... Ko še ni bilo televizije in je bil radio še slabo razvit, so v komunističnih državah po vseh šolah, tovarnah in uradih imeli stenčase, stenske časopise, kjer je bilo včasih večkrat na dan v posebnih izdajah povedano, kaj morajo učenci, delavci in uradniki misliti ali storiti. Vse je šlo po programu, za vsako zadevo je partijska ali stranska edina znala dati ljudem edino veljavno pravilo. Vse je bilo na zunaj jasno — znotraj pa je bila tema razočaranja in črnoglednosti.

Ostalo je še svet na filmskem platnu. Kino je bilo v temi, na platnu pa se je prikazoval svet v podobah in mislih, ki so bile polne poezije — lepe ali grozne —, vendar so bile podajane z namenom, da bi ganile, razburile ali potolažile gledavca v dno njegovih čustev.

Film je bil jasno naveden z besedami na sporedu, toda vsebina je bila podajana na nov svojski način; navadno je bilo vse silno zapleteno ali celo pogreznjeno v metafiziko — mladini pa je tuž čut za programatičnost, za oskubeno discipliniranost v vsem in povsod. Kar je zasidrano v dnevni red, spored ali celo pravilnik, naj ostane resnica pri beli luči — dogmatizem navezanih na vse zunanje naj ostane zunaj, naj se dotakne komaj obleke — srce pa naj ostane svobodno, odprto za tisto, kar je kraljestvo Duha, kar je skrito, ni pod nadzorstvom!

Stvarnost nas gnete, sili v kruto razmerje do dnevnega življenja. Izgledi za mirno bodočnost so vsak dan šib-

kejši, moderna civilizacija gradi nov svet jedrne energije — človeštvu se obeta blagostanje, ko bo nazadnje treba delati samo še štiri ure in še to ne vsak dan... Vse drugo pa bi moralo služiti kulturni rasti človeka — toda za kuliso je resnica drugačna. Prva eksplozija jedrne energije bo že mogla odplaviti človeštvo z zemeljske oble.

Film je za mladino kot opij

Pred tako resničnostjo je film pravi umik v privid novega sveta. Kar je na platnu, je res šele kot pravljica, kot spev poezije brez besed, ki vsakomur poje v srce tako, kakor si to sam ustvari, toda je plod svobodne fantazije.

Pri tem pa je polno prepadov in nevarnosti za zlom. Moderni režiserji s tveganimi filmi kažejo sicer resnico na radikalne načine, pri tem pa gledavcem in sebi pri vsakem prizoru dopovedujejo, da slika še ni resnica. Bergman, Fellini, Visconti in Antonioni pravijo, da iščejo in trkajo na okna src svojih mladih gledavcev, kot na vrata novih templjev.

Godard in Lelouche izredno poudarjata, da stremita za tem, da bi njuni filmi bili pričevanja. Zato ne želita, da bi se gledavci opajali nad vsebino ali rezkostjo podobe, nad razklanostjo in razkosanostjo prizora. Film ne sme izzvati priznanja po svoji drznosti ali spolzkosti, ampak mora povedati mnogo več: ne gre za vsebino, ampak za način, za stil, ko se po tej poti oblika podredi vsebini, končni resnici. Pri modernem filmu niso glavno sredstva, ampak cilj.

Najdlje je v tej smeri zašel Anto-

nioni. Film je slekel stvarnost vseh zakonitosti in so vsi prizori, besede in kretnje vredne toliko, kolikor so lepe, estetske. Njegovi filmi so kot žuborenje neslišne molitve; občutje prehaja v objem svetišča in se brez ovir razliva na vse enako... Človek se otrese vseh spon in resnica odmeva s platna kot da v dvorani ni gledavcev z različnimi socialnimi in umstvenimi pogoji. Vsi naj bi postali „verniki“ novega, skupnega, enkratnega občestva.

Toda zgodilo se je drugače! Lepota sama sebi ni namen in njenih zadnjih meja popolnosti človeku ni dano doseči. Zato se je Antonionijevih in njemu podobnih filmov vsebina začela potapljati v globine, kamor vsakomur ni bilo dano slediti — in nazadnje se je režiser Antonioni sam znašel pred zaprtimi vrati. Ko je za seboj pustil prvi odprt vhod v lepši svet, je že pred nami z njim vred zasijal nov portal. Pisatelj Soldati je nato zapisal: „Na koncu je potem samo še pesimizem... črno glednost... in meni se zdi, da je že grškim muzam bil ljub vrtinec, ki je svoje žrtve potegnil v prepad...“

Godard še išče, Jean Lelouche pa je za svoj napor na zadnjem festivalu v Cannesu prejel tudi še nagrado Mednarodnega katoliškega filmskega urada.

Osnove za vero

Bolj se svet odmika v krutost, bolj je mladini blizu svet, ki nudi drugo, lepšo resnico, pa če tudi samo za nekaj ur. Razmere so pretrde, da bi se kdo smel nekaznovan ustavljati med oblaki opojnosti opija ali kokaina. Še pred desetletji je bil stržen vsakega filma zgodba, anekdota in nazadnje so

najboljši Chaplinovi filmi privlačevali staro in mlado, ker je bilo v njih prgišče pustolovščin z veliko ljubeznijo do revnega, krivično zatiranega človeka.

Današnji mladini to ne pove več mnogo... Moderni socialistični realizmi so se preveč diskvalificirali. Jean — Luc Godard je pred kratkim izjavil, da je naloga modernega filma razbiti, zatreti anekdoto. Pisatelj Alberto Moravia pa je dodal, da raste iz stvarnosti modernega filma in iz abstraktnosti neke vrste idealistični realizem in na koncu se bo nova generacija ob tem filmu prepojila in obnovila s čisto sodobno moralo. Zunanje oblike življenja so se zlasti pod marksizmom zmaličile v pravo karikaturu, ki se rešuje samo še z nasiljem... Na fantastičnih slikah modernega filma ni več gradov med oblaki — niso sicer še oprijemljivi, vendar puščajo brazde za seboj za nova semena.

Srečanje z novo stvarnostjo

Kaj bo ustvarila mladina, ki „živi iz Marxa in iz Coca Cole“, se vprašuje moderni ameriški teolog in moralist. Mladina ve, da se svet pod njenimi nogami ruši... Družinsko življenje se zaradi tehničnih surovosti naše civilizacije razbija in tako se s platna iz mladih ust slišijo obupni izbruhi: „Moj dom — moji bratje in sestre — jaz vas sovražim...“ Toda to ni nova oblika napuha ali odsotnosti ljubezni, ker se v isti sapi mladostnik zave, in se zlomi v priznanje: „Da, — dvajset let sem star! Da — toda nikomur ne bom dovolil trditi, da je to najlepša doba v življenju...“ In še naprej: „Nas mlade morate bolj pomilovati kot pa naše

starše, kajti oni so trpeli v bolečinah, ki so bile vredne sočustvovanja... mi pa smo v svoji mladosti brez tistega, kar je njih tolažilo..."

Obračun bi res mogel biti porazen in negativni del tehnice bi mogel nagniti za seboj ves svet...

Vendar se iz stalnega izpraševanja vesti njej in drugim vrivajo v ospredje pozitivne sestavine. Predvsem se je v novem filmu morala mladina odvrniti od zunanosti — zgodbe o sreči se razvezujejo v srečanje z najglobljim. Este-

ticizem ali čutno prišepetavanje več ne zadostuje; pod kožo je še nekaj drugega, na površje sili duša — bedna in brez obleke, žejna in polna nemira pred novim valom stvarnosti; mladina v tem svetu išče ravnotežje in odgovor.

Odprla se je nova, mlada pot za srečanje s samim seboj — mlado življenje dobiva nove vire za srečanja z resnico in sicer z darovi, podeljenimi vsaki duši posebej. In ta svet v modernih filmih sili na dan.

Ruda Jurčec

Sveti oče je jokal

Družino Cook (Kuk) v Avstraliji je zadela huda nesreča. Dva otroka sta zbolela za neozdravljivo boleznijo — levkemijo. Hčerka je že umrla, sin Edi pa resno boleha. Tudi njegovi dnevi so štet.

Ker njegovi starši to dobro vedo, so mu hoteli preskrbeti veliko tolažbo. Poromal naj bi v Lurd k Materi božji. Na poti so se ustavili v Rimu in prosili za sprejem pri sv. očetu.

Sv. oče je bil tiste dni močno zaposlen — saj se je vršil koncil, vendar je našel čas za razgovor z Edijem, njegovim starejšim bratcem in njegovo mamo. Pogovor je bil tako domač, da ni imel Edi nobene „treme“. Prepustimo besedo sv. očetu in Ediju:

— Veste, romamo v Lurd k Materi božji.

Edi je pri tem pozabil, da ga je starejši brat učil, da se sv. oče naslavlja z besedo „Your holiness“ (Vaša svetost). Sv. očeta to ni nič motilo. Razgovarjala sta se naprej kot stara znanca.

— Edi, ali boš v Lurdu kaj mislil name?

— Seveda bom.

— Ali boš zame molil vsaj eno zdravamarijo?

— To se razume. Obljubljam, da bom molil za vas.

Na koncu obiska so vsi skupaj molili očenaš. Pri besedah Zgodi se Tvoja volja je sv. očetu glas zadrhtel. Oči so se mu napolnile s solzami.

Pavel VI. Latinski Ameriki

V drugem delu svoje Apostolske spodbude škofom Latinske Amerike govori papež Pavel VI. o osnovnih vidikih, ki jih morajo imeti v dušnopastirskem delovanju. Pomanjkljivosti in vznemirljive točke preteklosti opozarjajo dušnega pastirja na izredni vidik; to je: izredno ugodni čas, da se evangeljska blagovest čim bolj razširi med ljudi in postane podlaga temeljite verske vzgoje.

Vprašanja, ki jih je treba rešiti pri apostolskem delu, so splošna. Zato jih ne more rešiti posamezni škof, ampak je potrebno, da se vsi škofje združijo. Dušnopastirsko delo mora biti danes načrtno in enotno. Latinskoameriški škofovski svet naj usmerja in nadzo-

ruje delovanje škofovskih konferenc v posameznih državah in deželah, posamezne škofove in njih ustanove. Trdna edinost in povezanost pri delu nikakor ne zmanjšujeta in omejujeta svobode in osebne odgovornosti škofov, ampak le odstranjata notranje vzroke vsake needinosti.

Pri dušnopastirskem delu apostol ne sme biti pustolovec, ki le maha po zraku, ampak se mora varovati udobnosti, lahkomišelnosti in nevarnih poskusov. Moder načrt more tudi Cerkvi pri njenem delu zelo koristiti. Na pobudo, ki jo je dal papež Janez XXIII. v Apostolskem pismu: „Narodom Latinske Amerike“, dne 8. decembra 1961, je več škofovskih konferenc izdelalo

skupni dušnopastirski načrt. To bi morale storiti tudi druge cerkvene pokrajine. Bilo bi zelo koristno, če bi škofijski svet naredil skupni načrt za vse dežele Latinske Amerike. Ta skupni načrt naj bi delovanje posameznih škofov in škofovskih konferenc še bolj združil in povezal.

Načrtnost zahteva odločnosti in večkrat nalaga celo odpoved boljšemu. Opozarja nas na to, kar je važno, glavno, bistveno. Odklanja manj važne in potrebne pobude. Dušnopastirski načrt mora določiti jasne cilje in tudi sredstva, pripomočke, s katerimi jih je mogoče doseči. Še bolj konkreten je dušnopastirski načrt, če določi tudi način in čas, kako in kdaj naj se izvede. Ni dovolj, če že pridobljene položaje ohranja in spopolnjuje, ampak jih mora širiti in osvajati nova področja.

Za izvajanje in uresničevanje dušnopastirskih načrtov bi bilo potrebno ustanoviti „Tajništvo za razporeditev apostolskega dela“, ki bi bilo odvisno od škofovskih konferenc in bi imelo v vsaki škofiji odseke in tudi zvezo z njimi. To tajništvo bi skrbelo za uspešno in živahno delovanje vseh škofij. Treba se je varovati le prenapetosti ekstremizma in pri delu ohraniti edinnost, sloga in zvestobo načelom.

Važnost socialnega nauka Cerkve

Vsak nadpastir vedno deluje v soglasju z naukom svete Cerkve. Cerkev je znala vedno z veliko modrostjo in doslednostjo prilagoditi svoje delovanje vsem, tudi najtežjim zgodovinskim dobam. Vedno je sprejemala pomoč Svetega Duha. Zato je tudi znala poiskati nove oblike in ustanove s katerimi je zadostila novim potrebam in zahtevam.

Glavni cilji delovanja: Pripomočki

Treba je še pregledati glavne cilje in dela, ki jih morajo v krščanski skupnosti izvršiti osebe in ustanove, ki so na razpolago.

Duhovščina

Škof je dolžan predvsem podpirati in osrčevati duhovnike, tako škofijske, kakor tudi vse tiste, ki so prišli iz drugih krajev na pomoč. Premišljevali mora, ali je vedno prav in uspešno razporejati duhovniške sile, skušal spoznati njihove posebne zmožnosti, jih podpiral in očetovsko spremljal pri apostolskem delu. Ali je skušal vedno razumeti tiste duhovnike, ki so preživljali versko ali poklicno krizo in nujno potrebovali opore in spodbude ter jim tako pomagal, da so spet prišli do jasnega pogleda na tisti vzvišeni poklic, ki jim je omogočil sodelovanje pri oblikovanju novega sveta?

Škofje Latinske Amerike so veliko dušno sprejeli pomoč in sodelovanje duhovnikov drugih narodnosti in se po mišljenju in vzgoji razlikujejo od njih. Zato so potrebna navodila, ki delo razporejajo in združujejo. Le tako je mogoče preprečiti da bi napačno delovanje razbilo dragocene duhovne sile in povzročilo, da bi bilo najbolj naporno apostolsko delo brezuspešno.

Poklici: Semenišča

Misel na duhovščino je papeža nujno pripeljala do duhovniških poklicev in do semenišč. Vsak škof mora imeti veliko ljubezen do semenišč. Posvečevati jim mora vso svojo skrb. Pametno bi bilo vpeljati nove vzgojne in učne metode po navodilih, ki jih dajeja Cerkve in življenje svetnikov. Izogibati pa

se je treba nevarnih poskusov, ki bi bili v škodo duhovniškemu poklicem. Semenišča morajo dati bogoslovcem tako apostolsko vzgojo, ki bo kar najbolj odgovarjala okolju, v katerem bodo pozneje delali.

Duhovniške poklice je treba stalno iskati in premišljevati kako naj bi jih župnijske in katoliške šole s pomočjo moderne propagande in škofijskih ustanov budile in vzgajale.

Laiki

Laiki imajo danes v Cerkvi zelo veliko odgovornost. Zadnji vesoljni cerkveni zbor jim je posvetil izredno pozornost. V Cerkvi jim je določil mesto in delo. Zato jih mora škof znati izbrati in pridobiti za sodelovanje zlasti v Katoliški akciji. Apostolskim gibanjem, ki so na tem, da izbirajo, ker nimajo pravega cilja, je treba dati večji poudarek. Laiki morajo dopolnjevati duhovnikovo delo. Trdno povezani s cerkvenim načelstvom morajo biti kakor puščice za prenašanje blagovesti današnji družbi. Prodreti morajo v njene ustanove, jih poplemenititi in jih odločno pridobivati, da bodo pospeševale rast človeške osebe in družbe, rast tudi božjega kraljestva.

Redovniki in redovnice

Sveti oče se spoštljivo klanja izbranim vrstam redovnikov in redovnic, ki so velika opora Cerkve na latinskoameriški celini. Vesel je da jih je vsak dan več. Škofje srčno želijo njihovega sodelovanja in ga zelo cenijo. Te apostolske sile, ki jih pošilja božja Previdnost, morajo najti primerno mesto v škofijskem načrtu dušnopastirskega delovanja. Ko škofje varujejo in razporejajo delo redovnikov in redovnic, naj bodo

ti vredni zaupanja, ki ga imajo do njih nadpastirji. Radi naj sprejmejo njihovo povabilo in velikodušno sodelujejo tudi tedaj, kadar bi se bilo treba zaradi večjega dobrega odpovedati svojemu lastnemu stališču in svojim posebnim koristim. To zahteva graditev Kristusovega kraljestva. Prav to je tudi zadnji in edini cilj vsega apostolskega delovanja.

Ustanove

Poleg oseb so tudi ustanove, določene za apostolat. Cerkev v Latinski Ameriki ima že mrežo, čeprav še nepopolno, svojih šol in katoliških vseučil-

Tudi v Južni Ameriki najdete Indijance

lišč. Te je treba vzdrževati in spopolnjevati. Imajo veliko odgovornost. Treba je izboljševati zbor tistih, ki poučujejo, skrbeti za solidno versko in нравno izobrazbo in vzgojo gojencev, jih čim več pritegniti s pomočjo gospodarskih olajšav, posebno v osnovnih šolah, ki bi naj jih imela vsaka župnija.

Katoliška šola mora izžarevati svoj blagodejni vpliv in z bratsko ljubeznijo delati za to, da bo vpliv krščanskih načel in smernic prišel tudi na vse druge šole, zlasti na vseučilišča, od katerih je odvisna vzgoja vodilnih slojev v bodočnosti. Treba je tudi s posebno pozornostjo skrbeti za duhovno pomoč dijakov, tudi tistih, ki so na državnih vseučiliščih, z ustanavljanjem krožkov in, če bodo to dopuščale razmere, visokošolskih župnij, ki so jih v nekaterih krajih že ustanovili.

Radio in televizija

Dosledno oznanjevanje evangelija današnjemu svetu zahteva — danes v večji meri kot v preteklosti — modro uporabo mogočih modernih sredstev socialnega obveščanja in izboljšanje tiskovnih glasil. Papež čestita Cerkvi v Latinski Ameriki, ker ima že svoje radio oddajne postaje. Treba je le skrbeti, da bodo čim bolj odgovarjale tistim apostolskim ciljem, zaradi katerih so bile ustanovljene.

Katoliški časopisi, dnevniki in tedniki so zelo važni pripomočki za širjenje resnice. Zato jih je treba ohraniti, vsebinsko in tiskovno izboljšati, da jih bo naročalo vedno več bralcev. Treba je tudi vplivati na tisk, ki ni popolnoma katoliški. Ker ima veliko naklado, bi mogel Cerkev seznanjati z vsemi važnimi vprašanji vsega človeštva in od-

dajati na laičkih radiooddajnih postajah katoliške programe.

Družba

S pravilno uporabo omenjenih pripomočkov bo Cerkev po oznanjevanju evangelija dosegla svoj cilj. Njeno delo ne bo omejeno samo na gotova področja, ampak bo zajelo vso družbo. Cerkev je hiša vseh, ne samo nekaterih izbrancev. Zato je poklicana, da v celoveško družbo zamesi kvas, ki more ves svet zediniti in dvigniti. Cerkev ne vzgaja samo strokovnjakov za različne vrste apostolata, ampak tudi nje uporabljaja za vedno bolj obsežno apostolsko delo.

Mladina: Dijaki

V njihovi socialni skupnosti prevladujejo mladi ljudje. Zato morajo predvsem tem oznanjati evangelij. Izbranim skupinam mladine in tudi vsej drugi mladini morajo posvečati največjo dušnopastirsko skrb in pozornost. To je njihova najvažnejša dolžnost. Posebno so dolžni skrbeti za dijake, ki bodo imeli v življenju posebne naloge in so zaradi svoje mladosti izpostavljeni nevarnim nasprotnim vplivom. Cerkev bo tudi nadaljevala svoje delovanje pri vzgoji analfabetov, tistih ljudi, ki ne znajo brati ne pisati. Posredovala jim bo potrebno šolsko izobrazbo in pouk o najvažnejših verskih resnicah. Ponosni smejo biti na različne ustanove, ki jih že imajo. Te so: „Ljudsko kulturno delo“ in „Šole po radiju“ v Kolombiji in „Vzgojno gibanje“ v Braziliji.

Delovni svet: Pomoč delavcem

Na delavce gleda Cerkev z ljubeznijo, razumevanjem in zaupanjem. Škof

bo za zanje skrbel tako, da jih bo **nravno** in duhovno podpiral ter temeljito preučeval njihove človeške probleme. Podpiral bo njihove želje po socialnem izboljšanju in odpiral njihovemu zemeljskemu pogledu na stvari krščanska obzorja, ki so takó bogata življenjskega kvasu za njihovo vsakdanje življenje.

Socialno delo

Dušnopastirsko delo mora tudi odločno podpirati posebno socialno delo. Danes hočejo in želé biti ljudje sodobni, zato je nujno potrebno, da ponižno in iskreno sodelujemo pri reševanju človeških problemov in sedanje odločilne ure. Naš doprinos za mir — je govoril sedanji papež koncilskim očetom ob vrnitvi iz Združenih držav — bo imel večji uspeh in večji učinek šele tedaj, kadar bomo vsi prepričani, da je podlaga miru pravičnost in kadar bomo vsi postali zagovorniki pravičnosti. Tudi Kristus sam želi od nas, da smo lačni in žejni pravice. Pravičnost je tisti socialni vidik, za katerega se zanima ves, zlasti še latinskoameriški svet, kjer so najbolj napeta in najgloblja nasprotja.

Bridka prošnja toliko ljudi, ki žive v razmerah sramotnih za človeška bitja, nas kliče na delo. Uslišati moramo njihovo prošnjo in jo izpolniti. Slovesno se moramo obvezati, da bo Cerkev, ki jo priganja Kristusova ljubezen, zaprla pot neredu in nasilju in vsemu svetu zagotovila pravi red s pomočjo socialne pravičnosti. Delo, ki ga moramo izvršiti je kočljivo in zelo težko. Toda zavest, da s tem spolnjujemo svojo nujno dušnopastirsko dolžnost, nam bo dala potrebno evangelijsko moč.

Zato moramo skrbeti za vzgojo krščanske socialne vesti, ki išče rešitve težkih življenjskih problemov in se za-

nima zanje. Cerkev najde zgled, kako je treba spolnjevati socialne dolžnosti in kako ljubiti uboštvo. Poskrbi naj tudi, da bodo ustanove dušnega pastirstva delovale in imele vedno dobro vodstvo. CELAM naj zato pospešuje edinost v vseh zadevah, ki jo zahtevajo in varuje svobodo pobud in načinov, ki se morajo prilagoditi različnim deželam.

Vendar mora Cerkev jasno in določeno opredeliti svoje stališče do socialnega napredka, ki se v Latinski Ameriki vedno bolj razvija. Dušni pastir mora dobro poznati socialno stanje svojega ljudstva. Socialni nauk Cerkve je treba ne samo učiti, ampak ga v življenju modro uporabljati in ga v posameznih področjih in položajih dosledno izvajati. Treba je tudi določiti področja, za katera odgovarja cerkveno načelstvo in za katera odgovarjajo laiki.

Župnijska skupnost

Oznanjevanje evangelija različnim skupinam ljudi bo spremenilo župnijo v pravo, pristno cerkveno družino, v kateri se ne bo nihče čutil tujca, zlasti ne tisti, ki so njeni člani: mladeniči in že bolj priletni, bogati in manj bogati, izobraženci in vsi tisti, ki so bolj oddaljeni od kulture. Vsak more piti v izobilju iz virov milosti in zažemati iz neizčrpnega bogastva Gospoda Jezusa Kristusa ter delati za to, da krožijo po vsej župnijski skupnosti sadii večnega življenja z izvrševanjem žive dejavne ljubezni, ki vidi potrebe in hitro teče tja, kjer so bratje v največji potrebi.

Za vzgojo župnijskih družin je zelo važno sveto bogoslužje, pri katerem tudi verniki sodelujejo. Smernice in navodila za to sodelovanje je dala Sveta stolica s svojo konstitucijo o bogoslužju.

Verniki, ki darujejo isto daritev, se udeležijo iste božje mize in poveljujejo Gospoda z istimi spevi, bodo vedno bolj čutili, da so ena božja družina, božje ljudstvo, ki skupno potuje proti večnemu Jeruzalemu. Sami vidijo uspehe, ki jih ima zlasti velikonočno in zakramentalno bogoslužje v dušnem pastirstvu. Zato naj ga uporabljajo pri verski vzgoji, pri katehezi in pri oblikovanju vse župnijske skupnosti.

Način

Slednjič papež spregovori še o načinu in vidikih, ki naj pametnega in modrega dušnega pastirja navdihujejo in vodijo pri zdravi duhovni obnovi. Opozarja jih na svojo apostolsko spodbudo „Zadnje zasedanje“ z dne 4. novembra 1965, v kateri govori o odgovornosti dušnih pastirjev v pokoncilski dobi. Dušni pastir bo potem, ko je duhovno obnovo v glavnih obrisih spoznal in jo začel že dosledno in sistematično izvajati, predvsem ohranil zvestobo preiskušnim apostolskim izročilom svete Cerkve. Vedno bo prej vse dobro premislil, predno bo vpeljal spremembe. Pripravil bo na to tudi duše vernikov. Ne bodo ga begale negativne kritike in različne novice. Pri obnovi se bo vedno držal mej, ki jih je določila zakonita verska oblast. Treba je tudi bistrovilo združevati „novo in staro“ in zjemati iz zgodovinskih virov Cerkve, ki jo vedno vodi Sveti Duh.

Vsak škof se mora tudi zavedati, da je treba dušnopastirsko delo voditi in izvrševati potrpežljivo, vztrajno, ker obrodi sad le v potrpljenju (Lk 8, 15). Biti mora tudi pripravljen prepustiti drugim sadove svojega dela. Pregovor pravi: „Eden seje, drugi žanje“ (Jan 4, 37).

Čut odgovornosti pri oznanjevanju evangelija

Papež je škofo Latinske Amerike opozoril na važna življenjska vprašanja. Povedal jim je stvari, ki jih že dobro poznajo. Prerešetal so jih že na situ svojega vsakdanjega življenja. Vendar je prav, da se vedno živo zavedajo svojih vsakdanjih dolžnosti in svoje velike odgovornosti.

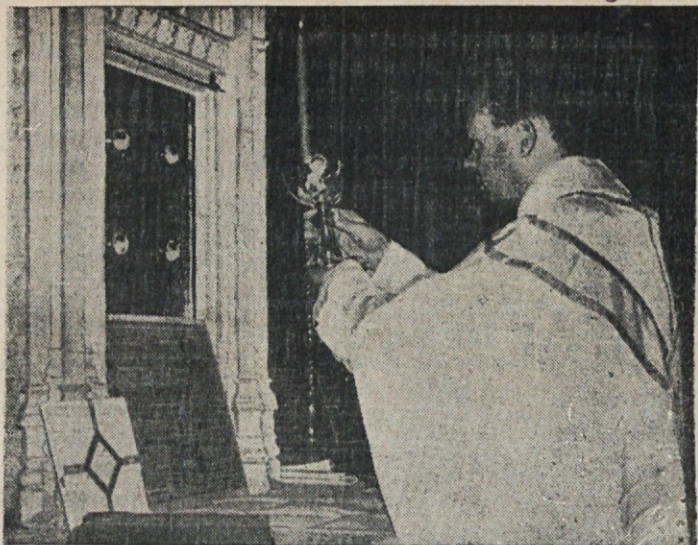
Oznanjevanje evangelija je bila za svetega Pavla in je tudi zanje sveta dolžnost. Sveti Pavel namreč govori: „Če namreč evangelij oznanjam, mi ne gre hvala, ker mi je naložena dolžnost; kajti gorje mi, če bi evangelija ne oznanjal“ (1 Kor 9, 16). Oznanjevanje evangelija je dolžnost, ki jim jo je zapupal Kristus.

Širjenje blagovesti Kristusovega evangelija naj jim bo edini življenjski ideal. V oznanjevanju evangelija naj bodo neutrudljivi. Zvesto naj spolnjujejo naročilo svetega Pavla duhovnemu sinu Timoteju: „Oznanjuj besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem... Izvrši delo blagovestniško, spolni svojo službo“ (2 Tim 4, 2—5).

Svoj nagovor je končal papež z apostolskim blagoslovom, ki ga je podelil vsem kardinalom, nadškofom, škofom in prelatom, članom in uradnikom CELAM-a, vsej duhovščini, zaslužnim redovnikom in redovnicam, apostolatu laikov in vsem dobrim vernikom Latinske Amerike. Blagoslov naj bo zagotovilo najožbilnejših milosti v njihovi dušnopastirski službi in posebne pomoči Device Marije, ki jo časté kot posebno zavetnico in varuhinjo Amerike.

Poslovenil Gregor Mali

Od maše do maše

Poiskusimo prodreti kolikor mogoče v polno vrednotenje sv. maše na našem potovanju v polnost časov. Za to ni zadosti gledati v sv. maši skrivnost, ki se je izvršila enkrat za vedno. Križ je en sam, ker je Kristus umrl enkrat samkrat in njegova žrtev je zadostna za rešitev sveta. Zadnja večerja je ena sama, ki je začela nov obred. Namen obreda pa je, da se neprestano ponavlja. Osvetlimo to s krstom, ki je smrt in vstajenje v novo rojstvo. Vse to se ne more ponoviti na isti osebi. Vendar Cerkev neprestano krščuje, da tako drugega za drugim priključi k božjemu ljudstvu nove zaveze. Bistveno za obred maše, ki je Gospodova in naša daritev, je da je tudi pojedina. Za pojedino pa je značilno, da se ponavlja. Hrana evharističnega obreda je po Jezusovi volji naš vsakdanji kruh. Zato ne moremo imeti polne predstave o pomenu maše,

če si je ne ogledamo povezane nedeljo za nedeljo, dan za dnem. (Prim. A. M. Roguet: La misa 131).

GOSPODOV DAN

Obnova maše je zvezana z Gospodovim dnevom, kot se imenuje nedelja: dominica—domingo. Ta izvira že od Jezusa samega. „Zvečer tistega dne, prvega v tednu, je prišel Jezus pri zaklenjenih durih“. Potem je bil Jezus cel teden odsoten. „Čez osem dni so bili njegovi učenci spet notri in Tomaž med njimi. Jezus pride pri zaprtih vratih“ (Jan 20, 19. 26). In je tudi jedel z njimi (Lk 24, 43). Apostoli so tedaj razumeli pomen prvega dneva v tednu v zvezi s spominom in prisotnostjo vstalega Kristusa. Zato liturg. konstitucija ugotavlja, da Cerkev po apostolski tradiciji, ki izvira prav od dne Kristusovega vstajenja, obhaja veliko-

nočno skrivnost vsakih osem dni, ki se po vsej pravici imenujejo Gospodov dan (n. 106). Tako se sv. Pavel poslavlja v Troadi z dolgim govorom in lomljenjem kruha prvi dan v tednu (Apd 20, 6—12). Korinčanom pa naroča zbirko za svete v Jeruzalemu vsak prvi dan v tednu (1 Kor 16, 2). To pa zato, ker se je začelo naše življenje po Kristusu in po njegovi smrti — piše Ignacij Antiohijski v začetku 2. stoletja Magnezijcem (Prim. Asambleas del Señor 1, 15).

Tako se je prvi Gospodov povratek izvršil prvi dan v tednu z bratskim obedom, morda prav v isti dvorani Zadnje večerje, kjer je po ustanovitvi Evharistije dolgo govoril o svojem odhodu in povratku. Verjetno je, da so apostoli pričakovali Gospoda ob jutranjem svitu, ker je pač na veliko noč ta čas od smrti vstal. Jezus pa jim je naročil, naj čujejo in bodo pripravljeni. Tako se je praznovanje nedelje pričelo na predvečer. Najprej so prižgali svetilke, noč prebili v molitvi, petju in poslušanju božje besede in nagovora apostolov (homilija). Vse to ne samo za preganjanje spanja. Navajalo je kristjane na čuječnost vere in upanja. Naše bogoslužje božje besede je brez dvoma dediščina te vigiliije. Ob zori se je potem skupščina zaključila z lomljenjem kruha, zakramentom ljubezni. Tako bi pričakovanje ne bilo brez pomena, čeprav bi Jezus ne bil osebno prišel (Prim. Roguet o. l. 133).

Stara molitev Maran atha je imela dvojen pomen: Pridi, Gospod ali Gospod je prišel. Pričakovali so ga in ga še pričakujejo. Pričakovanje je delno že utešeno. Zjutraj je spet vsak odšel na

svoje delo tem bolj poln pričakovanja resničnega končnega prihoda Gospodovega, upodobljenega in pripravljenega v „Gospodovi večerji“. Tudi ta beseda ima dvojen pomen: To še ni večerja, h kateri bo prišel Gospod, da osebno sede med apostole kot na veliko noč, je pa gotovo večerja po njem pripravljena in ustanovljena, večerja, pri kateri se on sam daje v hrano kot pri večerji na veliki četrtek.

VELIKA NOČ

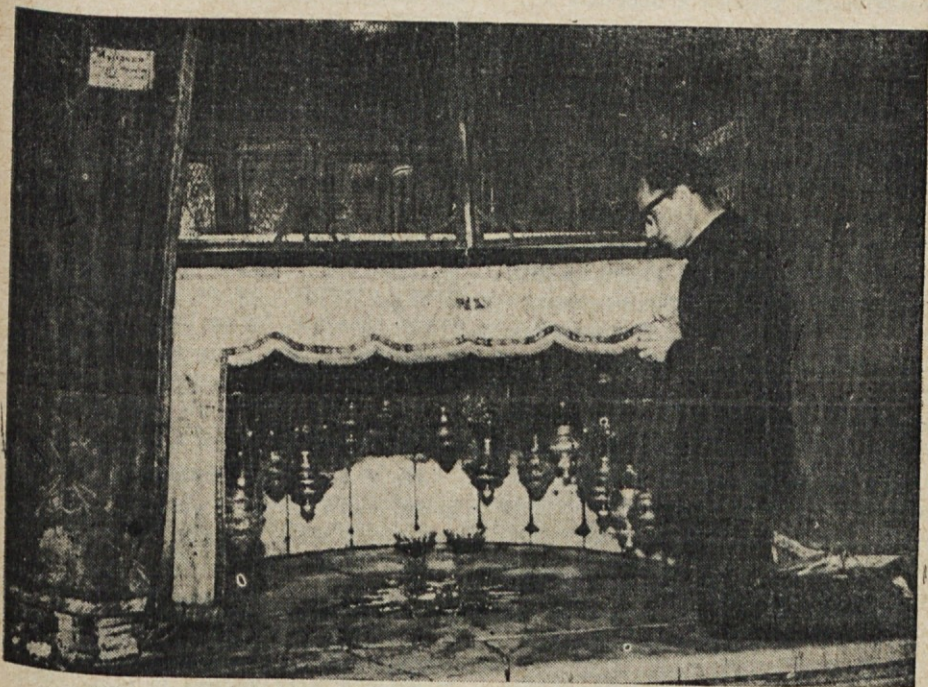
To nedeljsko obhajanje velikonočne skrivnosti, je po trditvi zgodovinarjev starejše kot njeno praznovanje na poseben praznik cerkvenega leta (Prim. A. Sáenz S. J. Cuadernos pastorales 3, 49). Iz tedenske velike noči se je kmalu razvila letna velika noč z značilno velikonočno vigilijo, ki jo je obnovil l. 1951 Pij XII. oz. ji dal spet svoje pravo mesto. Poleg te vigiliije, ki je mati vseh vigilij, pozna rimski obred še razne druge vigiliije z molitvijo celo noč. To predvsem na kvaterne nedelje kot priprava na posvečenje novih duhovnikov, kar se je pozneje preneslo z noči na soboto zjutraj, kot vel. vigilija Pijeve obnove. Pravo pojmovanje vigiliije, bedenje in čakanje v molitvi celo noč, nam razloži, zakaj so maše kvaternih sobot tako dolge (Prim. A. G. Martimort: La Iglesia en oración 789 i. s.).

CERKVENO LETO

Uvedba letne velike noči je dala osnovo za začetek cerkvenega leta, ki ga moremo razumeti le v zvezi s skrivnostjo anamneze — molitve po konsekraciji. Cerkev živi v času, je božje ljudstvo, ki potuje naproti prihodnjemu

veku. Zato mora razdeliti Kristusovo skrivnost na posamezne dobe. To ravno uresniči s posameznimi prazniki in dobami cerkvenega leta. Brez Evharistije bi bili ti prazniki goli spominski dnevi, obhajani z manjšo ali večjo slovesnostjo. Sicer velike vzgojne vrednosti, pa brez prave vsebine in resničnosti. Evharistija pa jim daje resničnost in pomembnost. Toliko bolj, ker poveljani Kristus, ki je v Evharistiji pričujoč, vsebuje vse prejšnje skrivnosti, ne da bi uničile te, ki sledijo. Dočim človek, ko postane mož, opusti, kar je bilo otroškega, Kristus, po svojem učlovečenju, niti po svojem vstajenju ni za-

vrget stvari svoje naporne zrelosti, niti ne svojega trpljenja. Vstali Kristus ohrani v svojem poveljanem telesu rane na prebodenih rokah in nogah in svojo prebodeno stran, kar vse pokaže Tomažu ob prikazovanju (Jan 20, 27). Zato moremo s pridom premišljevati Jezusovo trpljenje, čeprav je Jezus že zdavnaj poveljan v nebeški slavi na desni Očetovi. Vse bolj pa, kot v svojem zasebnem premišljevanju more vernik zaživeti s Cerkvijo vse te skrivnosti v njenih liturgičnih časih in praznikih, ki imajo svoj najgloblji temelj v skrivnosti Evharistije in Cerkve. Vedno, kadar Cerkev obhaja kak praznik

č. g. Lovre Tomažin se je na poti v misijone ustavil v votlini rojstva Našega Gospoda Jezusa Kristusa

obnavlja — danes. Danes se je Kristus rodil, je vstal od mrtvih, je poslal Svetega Duha na apostole. Ta dejanskost vsake skrivnosti prihaja od resničnosti obhajanja Evharistije in od oblasti, ki jo je Cerkev prejela obhajati, upravljati in organizirati duhovniško delo svojega ženina.

Zato prazniki niso samo neki spomini preteklega. So obhajanje dejanske skrivnosti. Zakaj se stalno obnavljajo v nekem samem sebi zaključenem krogu? V resnici ni nek krog, ampak bolj nekako vijuga, ki se vzpenja navzgor. Vsak praznik je v primeri z istim preteklega leta korak naprej, navzgor, ker nas vedno bolj približa k drugemu Kristusovemu prihodu in nas usmerja k večnemu prazniku prihodnjih vekov. To potrjuje dejstvo, da je celotni liturgični krog, kot tudi vsak posamezni praznik, usmerjen v prihodnost. Tako ni namen adventa priprava duš na praznovanje božičnega praznika, vsaj ne njegov glavni namen, čeprav se to dostikrat sliši. Saj vemo, da se je Jezus že pred davnimi časi rodil in zato ne moremo posnemati v pričakovanju starozaveznih očakov. Njegov prihod na božič in razglasenje so podobe in poročstvo končnega njegovega prihoda, na katerega se moramo stalno pripravljati. Prav tako v postu ne pričakujemo Jezusovega čudežnega vstajenja. To se je že pred časi zgodilo. Ko obnavljamo to vstajenje po krstu ali po obnovitvi krstnih obljub na velikonočno vigilijo, poglobimo in poživimo svojo čuječnost, da nas bo Gospod ob svojem povratku našel pripravljene. In poročstvo tega povratka je spet praznovanje njegovega vstajenja.

Vse te trditve so posebno razumljive iz obredov praznovanja cvetne nedelje. Takrat ne obnavljamo samo spomin njegovega kratkega zmagoslavlja ob njegovem vhodu v Jeruzalem, ampak pojemo hvalnice Kristusu Kralju vesoljstva v upanju na njegov povrtek in skupno z njim zmagoslaven vhod v nebeško slavo, kjer nam bodo angeli prepevali ob sprejemu: Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem. (Prim. Roguet o. c. 136).

RAST V POLNOST

Posebno pa ima eshatološki (pogled v bodočnost) poudarek celotni binkoštni čas. Služi rasti celotne Cerkve in vsakega vernika posebej, „da se tako sveti usposobijo za delo službe in se zida telo Kristusovo, dokler vsi ne dospemo do edinosti vere in spoznanja božjega Sina, do popolnega moža, do mere polne starosti Kristusove (do take stopnje, da bomo mogli v popolnosti posnemati Kristusa); da ne bomo več nedoletni otroci, omahljivi in po vsakem vetru nauka zanažani, kadar ljudje varajo in zvijačno zavajajo v zmoto, marveč bomo ostali v resnici in bomo v ljubezni v vsem rastle k njemu, ki je glava, Kristus“ (Ef 4, 12—15).

Za v Kristusa vcepljenega človeka borba za življenski obstoj, trudi in vsakdanje skrbi, telesno in dušno trpljenje niso nekaj povsem naravnega in posvetnega, so načini in sredstva združenja s Kristusom na poti s tega sveta k Očetu. Sprememba v mišljenju in hotenju, novi pogledi in ocenjevanje sveta, pogum in veselje, s katerim kristjan premaguje sile sveta in gospodo-

vanje nad samim seboj, so dejstva in dokazi, da stalno napreduje v udeleževanju Kristusovega vstajenja (Prim. S. Núñez: El misterio Pascual 67/68).

Prošnje po obhajilu pogosto omejujejo to rast Cerkve. Posvečena, oplešana, po evharistični pojedinosti poživljena je ob koncu daritve bolj usposobljena prihodnjo Evharistijo obhajati bolj popolno. In tako se Cerkev od maše do maše vedno bolj bliža k popolni edinstvi, ljubezni in veselju nebes. Tako v prvi predpostni nedelji mioli: Tvoji darovi, o Bog, naj utrdijo tvoje vernike, da jih bodo, prejemajoč jih, iskali, in išoč jih, brez konca prejemali. Ali: Pokrepani z darom nebeškega življe-

nja te prosimo, Gospod, naj nam bo to, kar nam je skrivnost v sedanjem življenju, v pomoč za večnost (sobota po pepelnici). Ali: Nebeške skrivnosti, ki smo jih prejeli, naj pospešijo v nas, prosimo, Gospod, rast večnega odrešenja (XIII. ned. po binkošti). Mašnikova molitev pri umivanju keliha po obhajilu: Kar smo zaužili z usti, Gospod, naj prejmemo s čistim srcem, in iz časnega daru, nam bodi zdravilo za večnost, naj bo tudi naša prošnja pri evharistični pojedinosti, da bomo res zavedno rastli iz Evharistije v polnost kristjanov, ki z veselim upanjem čakajo Kristusovo vrnitev.

Boris Koman

Nič se ne bo spremenilo,

če mi ničesar ne spremenimo

„Ne smemo se kar spoprijazniti z versko razcepljenostjo. Gotovo! Samo Bog more povišati Jeruzalem in zbrati razkropljene Izraelove otroke. Toda če more samo Bog to storiti, kar presega vse človeške možnosti, pa ostane vendarle resnično, da ne deluje brez svojih stvari. Kar se zgodi, je docela božje delo. A izvrši se po ljudeh. Zato moramo nekaj storiti, moramo se vsaj resno pripravljati na to, da bi bili božje orodje na tisti dan, ko bo Njemu ugajalo, da nam bo izkazal svoje usmiljenje.

Čeprav ni v naši moči, da dovršimo božje delo, pa je v naši moči, da ga preprečimo. Ni gotovo, da bo naša podjetja Bog blagoslovil in da bodo obdarjena z močjo in uspehom. Vendar pa je čisto gotovo, da se ne bo nič zgodilo, če se ne bomo ničesar lotili, da se ne bo nič spremenilo, če mi ničesar ne spremenimo.

Na nas je obrnjeno vprašanje, ki ga je Bessarion postavil grški Cerkvi: Kaj bomo odgovorili Bogu, ko bo zahteval od nas obračun glede razkola v odnosu do svojih bratov? Zahteval obračun on, ki je stopil iz nebes na zemljo, postal človek in bil križan, da bi nas zbral v en sam hlev.

Kogar je enkrat zgrabila zaskrbljenost za dosego zedinjenja, mora, hočeš nočeš, iti do konca s svojimi odkritosrčnimi prizadevanji, s svojim pogumnim tveganjem in z brezpogojno požrtvovalnostjo.“

(Y. Congar, v „Chrétien désunis“)

Iz dnevnika Janeza XXIII.

V teh semeniških dneh sem bil preveč vesel, tako da se je duh spreletaval kakor metulj; zato pa sem zanemarlil to, kar je vredno največje pozornosti. Od tod raztresenost zlasti zvečer (pri večernicah); od tod, da nisem ob šolskem času molčal, kakor je treba. Skratka, čeprav sem bistveno izpolnil semeniška pravila, mi vendar manjka tista temeljitost, tista popolnost, ki bi jih naredila bolj lepa, bolj draga Bogu in bolj zaslužna. Kakor slika sem, ki je še, čeprav so z nje odstranili tiste madeže, zaradi katerih je bila najbolj nespoznatna, pokrita s plastjo zrn iz prahu; le-ta nekako začenjuje sliko, ki ni prav prijetna za pogled. V takem stanju kot te stare in zanemarjene slike sem jaz. Čemu naj se torej žudim, da ne čutim v sebi neprestanega vpliva milosti, ognja ljubezni, če so pa te majhne nemarnosti za oviro?

Zato je potrebno to, kar navadno naredi z omenjenimi slikami, kadar jih hočejo spraviti v tako stanje, da bodo videti tako lepe kot takrat, ko so pri-

šle iz slikarjevih rok. Dobro očiščenje z oljem, glej, to je sredstvo, da ne bodo nespoznatne. Da, treba je počistiti vse moje nepopolnosti. To pa bom dosegel z zbranostjo prav od zjutraj, kadar se zbudim, in tako, da se ne bom pretirano vdajal veselju; drugače človek postane bedak. Pozor na besede, ki zadevajo druge, in predvsem pozor na izgovarjanje sodb glede Ticija in Gaja. Prav v tem se razodeva prijatelj. (Pojasnilo: Ta prijatelj je samoljubje, ki ga imenuje prijatelja v dnevniku dne 1. novembra 1898.)

Sicer pa naj bo neskončno zdihljava, gorečih obiskov presv. Rešnjega Telesa in strogega izpraševanja vesti. Ker mi je pa dobri Jezus poslal drugo nesrečo s smrtjo mojega dobrega duhovnega voditelja, si bom nadel kot dolžnost, da bom često priporočal Gospodu to dobro dušo skupaj z dušo svojega župnika, da bosta ti dve osebi, ki sta preveč dobro poznali mojo vest, uživali večni mir pri Bogu.

Jesu, Maria, Ioseph, amores mei dul-

cissimi, pro vobis vivam, pro vobis patiar, pro vobis moriar — Jezus, Marija, Jožef, moja presladka ljubezen, naj za vas živim, za vas trpim, za vas umrjem.

Opomba: Omenjeni rajni duhovni voditelj je bil kanonik Alojzij Isacchi (1839 do 1898); za duhovnega voditelja v bergamskem semenišču je bil od leta 1883 do 1898.

Ponedeljek, 28. novembra (1898)

Glede prve stvari, čez katero sem se preteklo nedeljo pritoževal, to je čez pretirano veselje, se mi zdi, da sem se popravil, čeprav ne popolnoma. Pa proč s tem! Vsekakor je vedno bolje biti vesel kot žalosten. Sicer pa: Laetamini in Domino — Veselite se v Gospodu (Ps 31, 11)!

Tudi obisk presv. Rešnjega telesa v celoti ni bil povsem slab; Bog bodi zahvaljen! Vendar pa je treba mnogo drugih stvari popraviti in celo zatreti: majhne raztresenosti med molitvijo, brezbriznost; da iz majhnih stvari nisem naredil zaklada; kakšna besedica ob šolskem času; da nisem skupaj s tistimi tovariši, ki so mi zaupani kot prefektu, se pravi, da se ne pogovarjam z njimi, ker sem skoraj vedno v pogovoru z drugimi prefekti. Glej, koliko „lepih“ stvari. Toda... (tu manjka stavek v rokopisu).

Četrtek zvečer, 8. decembra (1898)

Naj živi Marija Brezmadežna, edinstvena, najlepša, najsvetejša, izmed vseh stvari najdražja Bogu! O Marija, O Marija, ti se mi zdiš tako lepa, da bi te molil, če ne bi bil vedel, da je samo Bogu treba izkazovati najvišjo čast. Ti si lepa; pa kdo more povedati, kako si dobra? Sedaj poteka le-

to odkar si mi podelila milost, za katero dobro veš, kako malo sem jo zaslužil; in ti me na prav ta dan bolj živo spominjaš nanjo in mi kličeš v spomin tudi dolžnosti — sicer tako sladke — ki so jo spremljale in sem jih imel žast vzeti nase. Toda joj, nisem vedno odgovarjal na tvojo ljubezen, nisem bil vedno takšen do tebe, kot si bila ti do mene. Ko gledam sam nase, dobro vem, kakšen bi moral biti po enem letu in kakšen nisem. Vedno sem malo nor in neumen, zlasti te zadnje dni. To je vsa moja krepost!

O Marija, ker nisem bil tak, kakršen bi moral biti, ker me bolj živo kot kdaj prej spominjaš na posebne dolžnosti, ohranjaj me vedno v tem razpoloženju, to je v največji duhovni gorečnosti za vršenje dobrega. Znova se ti posvetim, Mati moja; daj mi nekaj tistega dobrega čuta, tiste izredne posebnosti za dobro, ki mi je tako manjka in ki bi tako izpopolnila moja dobra dela. Naj se moj duh pogosto vrača k tebi, naj usta o tebi govore in srce po tebi hrepeni. Predvsem ti priporočam tisto za-devo, za katero dobro veš; ti me usliši, naredi me ponižnega in bom svetnik, naredi me kar najbolj ponižnega in bom zelo velik svetnik. Posvetim ti tista majhna mrtvičenja, glede katerih s tvojo pomočjo naredim sklep, da jih bom vršil. Toda ti bodi vedno navzoča pri pobožnosti in tudi učenju; razsvetluj moj razum v tistih resnicah, ki zadevajo tebe in tvojega Sina. Končno pa, o vzvišena Mati Brezmadežna, po-pej mi k Jezusu, končnemu cilju mojih čustev; popolnoma me združi z Jezusom, pomagaj mi, da bom postal nor od ljubezni do njega. Tako bodi.

Dr. Filip Žakelj

Gladovna stavka

Eno od sredstev, s katerimi se v naši dobi skuša izvajati pritisk zlasti na političnem polju, je tudi gladovna stavka, bodisi posameznikov ali pa celih skupin. Tako smo v zadnjem času pogosto lahko brali v časopisih, kako se budistovski bonci v Vietnamu poslužujejo tega orožja za doseg svojih namenov. Pred kratkim smo tudi v Argentini imeli podoben primer. Nekaj desetih univerzitetnih študentov je v cerkvi Cristo Obrero v Córdobi z gladovno stavko protestiralo proti posegu vlade na področje univerz. Nekateri so to študentovsko dejanje smešili kot tragikomedijo, drugim je pa veljala za junško dejanje. Verjetno najbolj znan primer gladovne stavke v zgodovini pa je Mac Swiney, veliki lord mesta Cork na Irskem, ki je v času irske revolucije (1920) zdržal 73 dni brez vsake hrane in končno previden z zakramenti tudi umrl — smrt, ki je na svetovno javnost naredila globok vtis in sprožila veliko debato o tem problemu.

Nas tu ne zanima gladovna stavka pod političnim vidikom. Ne gre nam torej zato, da presodimo, ali je to politično orožje primerno in praktično učinkovito. Tu nam gre za drugo vprašanje, namreč kako je z moralnega vidika soditi o gladovni stavki.

O gladovni ali lakotni stavki govorimo torej tedaj, ko se kdo vzdrži vsake hrane, da s tem protestira proti kakšnemu ukrepu oblasti, s katerim se čuti krivično prizadet on sam ali pa skupina, kateri pripada. Z gladovno stavko hoče oblast prisiliti, da svoj ukrep pre-

kliče npr. da mu vrne osebno svobodo, da prekliče kak zakon ipd.

Z naravnega vidika je treba dobro ločiti dve vrsti gladovne stavke. Prva, pri kateri je stavkar odločen iti do tragičnega konca, do smrti ali pa vsaj do tistega trenutka, ko se mu predvidoma z nobenim sredstvom ne bo moglo več rešiti življenje. Takšna gladovna stavka bi bila pravi samomor, direktno namenovana in povzročena usmrtitev samega sebe, tudi če stavkar ni povzročil smrti z nobenim pozitivnim dejanjem, temveč le s prenehanjem uživanja hrane. Za moralno presojo dejanja je namreč vseeno, ali naredi kdo samomor s tem, da si požene kroglo v glavo ali pa da se preneha hraniti. V obeh primerih gre za direktno hoten in povzročen samomor, ki ni nikdar iz nobenega razloga dovoljen, tudi če bi se s tem mogla rešiti cela država. Človek ni gospodar svojega življenja in zato ne more razpolagati z njim kot s sredstvom za doseg še tako vzvišenega namena.

Drugačno moralno oznako pa zasluži gladovna stavka, če je stavkujoči odločen z njo prenehati, kakor hitro bi nastopila nevarnost za njegovo zdravje ali življenje, tudi če bi namen stavke ne bil dosežen. Takšna stavka bi bila, vsaj teoretično, dovoljena, če gre le za obrambo resničnih in sorazmerno velikih dobrin za posameznika ali za določeno skupnost. Človek namreč ne sme svoje zdravje in celo življenje izpostaviti v nevarnost iz moralno dovoljenih in težkih razlogov. Da je tak razlog pogosto pri takšnih stavkah res lahko podan,

nam priča zgodovina. Pomislimo samo na Mahatma Gandhija, ki se je v svojem miroljubnem boju za osamosvojitve Indije pogosto in z uspehom posluževal tega orožja. Večkrat je bila gladovna stavka edino učinkovito sredstvo, kako upravičenim zahtevam posameznika ali celih narodov pomagati do uspeha. Praktično pa bo tudi ta stavka, zlasti če se vrši brez zdravnikovega nadzorstva, pogosto nedovoljena, ker se prav lahko prekoračijo meje nevarnosti, ko ni več mogoče rešiti življenja stavkujočemu.

V primeru očitno nedovoljene gladovne stavke, je treba skušati stavkujočega umetno hraniti, da se mu reši

življenje. Ista dolžnost bi nastopila pri dovoljeni stavki tedaj, ko bi se izkazalo, da je nadaljnje stavkanje smrtno nevarno. Samomorivcu moramo namreč po svojih močeh preprečiti izvršitev njegovega namena.

Zgodi se seveda, in to verjetno ne tako redko, da stavkujoči v dobri veri misli, da dela prav in celo junaško, čeprav je njegovo početje v resnici moralno slabo. Tedaj ne bo osebno grešil, drugi ob njem bodo pa morali poskrbeti, da svojega namena ne bo mogel izvršiti. V največ primerih bo pa mogel o tem soditi edinole njegov moralni čut, njegova vest.

p. Alojzij Kukovica D. J.

Lačne nasičevati je znamenje krščanske ljubezni

v družini

Za mesec december prinaša „družinski kotiček“ štiri zanimive članke: „Mir ljudem na zemlji“, „...a srečen ni, kdor srečo uživa sam“, „Kakor nebo razpeto nad nami“ in „Mladina si ustvarja novo modo“.

Mir ljudem na zemlji

Danes je naš razgovor silno resen: vojna, mir, Vietnam, prošnja sv. očeta, da bi se vsi katoličani združili v skupnem naporu in molitvi za dosego trajnega miru na svetu. Ni čudno, da smo prišle na ta razgovor. Bližina božičnih praznikov in njih poslanica ljubezni in miru vzbuja v nas še globljo željo, da bi jih res vs svet mogel preživeti v miru.

Gospoj Olgi se izvije globok vzdih iz prsi:

„Kaj smo žene tako malo sposobne in poklicane, da ne bi mogle res kaj velikega napraviti v tem oziru? Vse, kar nam ostane, je, da molimo v ta namen. Pa si včasih resnično zaželim, da bi imela sposobnosti in priliko napraviti res kaj velikega na mednarodnem polju. Tako pa moramo kar glavo skloniti in gledati, kako veliki državniki barantajo s človeškimi življenji. Včasih sem tako jezna, da kar možu v obraz vržem: „No, to ste pa moški; zmedo še napravite, a da bi jo znali popraviti... Ah, ko bi imele ženske kaj besede...!“

„Oprostite, gospa, a ne morem vam dati popolnoma prav. Pravite: nič ne moremo narediti, ostane nam samo molitev. Če bi nam tudi res ostala samo molitev, imamo že s tem v rokah mogočno orodje, saj je Kristus sam rekel, da zaupna molitev gore prestavlja. A imamo še nekaj drugega. Navadno je že tako, da moramo velikim posledicam iskati majhne vzroke. Velike vojne so velikokrat nastale zaradi nesmiselnih sporov med dvema državama. Te so navadno povzročali notranji razdori, nezadovoljstvo in nemir med ljudmi, ki je bil zanešen

tudi v domove in družine. Pravite, da nam je mednarodno polje nedostopno. Res je, a ostane nam to najmanjše, osnovno polje družine, ki je osnova za mir med narodi. Poglejte samo družine v modernem času: vsem se mudi, vsi so nervozni, ni časa ne za počitek, ne za jed, ne za razmišljanje... Pri dveletnem otroku govorijo o živčnih motnjah, štirinajstletni fant pri psihoanalistu išče rešitev svojim problemom, osemnajstletno dekle je sito življenja, ki ji ne more ničesar več nuditi. Prava norišnica! Tukaj se mi zdi, je ogromno poslanstvo žene. Prinesti mir v naše družine. Da bi vsi člani družine z gotovostjo vedeli, da jih po vsem delu, letanju, razburjanju, hitenju in jezi dneva čaka oaza, kjer bo odpadla od njih vsa teža dneva, kjer bodo našli toploto, ljubezen in mir... tisti iskani, zaželeni, pogrešani mir, o katerem toliko govorimo, ki se nam zdi tako daleč in nedosegljiv. Res, ni ga lahko doseči, tudi samo v družini ne. Stane ogromno dobre volje, žrtev in samopremagovanja prav vseh članov družine. Toda možen je. Možen zato, ker njim, ki se resnično trudijo zanj, Bog ne bo odrekel svojega blagoslova. In tega miru, resničnega, blagodejnega miru v vaših družinah vam iz srca želim v bližnjih božičnih praznikih."

M. R-ova

...a srečen ni, kdor srečo uživa sam.

Če bi hoteli v sliki nakazati, pred čemer nas gornje pesnikove besede svare, bi lahko narisali takole.

V sredini otrok s slaščicami v rokah in ustih. Ob njem več drugih, ki ga z bolj ali manj poželjivimi očmi gledajo.

Vsebina je jasna: Odnos otroka do njegovega bližnjega takrat, ko „uživa srečo“.

Življenje kaže prav različne primere. Kakemu otroku še na mari ni, če se gosti sam brez ozira na druge. Drugi se ob taki priliki umakne, da mu ni treba deliti ali da se otrese vsiljivih „žicarjev“. Tretji dá; s srcem ali prisiljeno. So tudi taki ki so v tem naravnost razsipni, a samo, kadar ne gre iz njihovega.

Kje je pravi odnos, pravo merilo za otroka? Ali ni on še premajhen, da bi razumel, da je lepo in prav dati?

Brez ovinkov poiščimo odgovor. „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.“ Tudi otrok? Da! Tudi otrok. Če ne bo kot otrok, tudi ko bo velik, ne

bo mogel; ali pa z večjo težavo. Toliko reči zna posnemati že majčken otrok, pa bi tega ne zmogel? Seveda, je vprašanje, če ima koga posnemati.

Dobre družine znajo to čutečnost zelo lepo vcepiti otrokom. Dekle iz številne družine piše, da so med brati razdelili en sam bonbon tudi na osem delov. Kadar pri K. kdo pride na obisk in obdari štiri majhne otroke, sta mamica in očka prva deležna dobrot vsakega malčka.

Ni zato preveč pričakovati od otroka, da bi — predno nese čokolado v usta — pomislil na starše, bratce ali prijatelja poleg sebe. Tudi otroško srce mora — pomislil na starše, bratce ali prijatelja poleg sebe. Tudi otroško srce mora biti dobro. Naj tudi ve, da je pri tem delil s svojim Bratom...

Ko se bodo ob koncu leta polnile otroške roke z vsemogočimi darili, ne zamudimo prilike za utrjevanje te osnovne kreposti, v kateri se majhni in veliki tako približamo Bogu in človeku.

M. B-eva

Kakor nebo razpeto nad nami

Sv. oče Pavel VI. je ob neki priliki koncilskega govora poudaril: „Naravne ženske vrline, ki jih je Bog dal ženam in, ki so različne od onih, ki jih je dal moškemu, morajo biti ohranjene, da bi uspela popolna obnovitev družbe.“

Med temi vrlinami naj bi bila ena izmed bistvenih, ženina in materina naloga, navajati družino k skupni molitvi.

Kako velika je bila moč skupnih molitev, smo občutile me matere na naši težki begunski poti, ko nas je v nejasno bodočnost spremljala nevidna božja roka. Bile smo deležne z našimi družinami resničnega božjega varstva po priprošnjah naših dragih domačih, katerih molitve so v skupni zbranosti kipele v nebó.

Toda v marsikateri družini niso vsi člani globoko utrjeni v veri. Slabotnejši, omahljivi značaji hrepenijo bolj po lagodnosti in se raje umaknejo skupnim molitvam.

Današnji način življenja v velemestnem vzdušju je družinski zbranosti morda manj ugoden: manjka sposobnosti k pomirjenju, vdanosti, zaupanju. Zaradi

tega se žena v družini zaveda, da je za vero potrebna božja pomoč, božja milost. V ta namen začne opravljati skupne molitve priprošnje za one člane družine, kateri so se temu odtegnili. Kajti vsak človek, za katerega se moli, je radi dobrote molivca in božjega usmiljenja povezan z njim kot s tankimi, nevidnimi vezmi...

Čeravno sam ne more moliti zaradi kakšne duhovne zmede ali zbežanosti, čuti nezavedno, da je nekdo, ki misli nanj na najiskrenejši način — v molitvi. S to priprošnjo je že vključen tudi on vanjo, ni več pozabljen in osamljen. Na neviden način se tudi sam pogovarja z Bogom v molitvi dobrotnika, Molivca. Zopet je vsajen v rodovitno zemljo molitve in obdan z neko nevidno povezanostjo, ki prepleta vse njegovo bistvo.

Soudeležba družine v priprošnjah molitve tudi za sorodnika ali prijatelja v domovini, ki je izgubil vero, je dolžnost vsake žene in matere v zdomstvu.

Nad vsemi pa je molitev Cerkve, ki je vedno pričujoča, kakor zemlja, ki nas nosi in kakor nebo razpeto nad nami...

Tilda E

Mladina si ustvarja modo

Ko so pred nekaj leti iz liverpoolskih kleti zadoneli prvi zvoki nove Beatmuzike, se je le-ta razširila po svetu, kakor stepni požar. Mladina jo navdušeno sprejema in celo nekateri odrasli pravijo, da so beatleji izraz sedanje dobe in da naj bi jih zato tudi mi, starši — resno vzeli. Komaj smo se pričeli sprijaznjevati z njimi, že nam je London prezentiral novost. Angleška mladina širi novo modo, za katero res ne vemo, ali naj se ji čudimo — ali pa naj jo vzamemo za šalo. Iz Anglije je že prodrla do Pariza in do New Yorka. Tudi mi jo že imamo priliko videti: kratka, ozka krila, nove, drzne barve, drug način česanja las, obraz — predvsem oči — pokrite s kilogramskim make-up-om. Baje je sedaj v modi pobarvati svoj obraz in nositi se, kot nekdanja filmska igralka Jean Harlow, fantje pa — kakor pokojni Rudolf Valentino. Ko prebiramo te vrstice, imamo vtis, da se angleška mladina smatra za najvažnejšo na svetu, vsaj kar se mode za mlade ljudi tiče. Svoje modele prodajajo v lastnih trgovinah, kjer so tudi vse ozračje, okolje in zabavo prikrojili po svojem okusu.

Pred leti pa so ravno isti fantje in dekleta na vse načine protestirali proti — po njihovem v Angliji prevladajočem viktorijanskem puritanizmu. S tri-

kratnim saltom so naenkrat hoteli preskočiti vse moralne principe prejšnjih generacij. Na zunaj so kazali svoje nezadovoljstvo s tem, da so tekmovali, kdo bo bolj umazan in bolj strgan.

Policija je imela mnogo dela s temi rokus-i in mods-i. Starejši angleški rod jih gleda začudeno, a so do njih precej tolerantni. „Imamo precej absurdnih reči — tako sedaj tudi absurdno modo“ — pravi angleški sociolog Bernard Barber. Drugi pa se vprašujejo, ali hočejo z mini-krili in s sproščenimi navadami vpeljati v tako strogi Angliji nov življenjski stil? V londonskem Carnaby Street-u vsaj tako izgleda.

Končno — Anglija je daleč od nas, mladina tam naj živi po svoje — bi mislili. Na žalost pa njihove ideje in njihove modne novosti prodirajo z veliko naglico po vsem svetu. V Franciji je odločno pristašinja te mode Sylvie Vartan, znana pevka, ki je menda sedaj dobila svoje prvo dete. Sama ustvarja modele, katere prinaša na trg kot „Créations Sylvie Vartan“ po kaj lepi ceni.

Med tem pa se po svetu vršijo diskusije med starejšim in mlajšim rodom o beatlejih, o njihovi zunanosti, o njihovi glasbi in se vprašujemo, kaj je vzrok tako ogromnemu preobratu v okusu mladine za muziko, lepoto in modo? Naj bo odgovor že kakršen koli, zdi se mi, da bomo starši morali sprejeti dejstvo, da današnji mladostniki hočejo biti zavedno drugačni, kakor mi. Nočejo več biti posnemovalci, temveč hočejo biti pravi solisti na svoji življenjski poti. Občutek imam, da smo mi starejši postali nekako bolj tolerantni, kot so pa mladi sami pričakovali od nas. Bolj ko to spoznavajo, manj želje imajo po javnem protestiranju.

Ne vem, če se bodo mini-krila pri nas razširila, ali bodo ostala le posamezni pojavi. Saj je moda mokini prešla, predno je sploh prišla do nas. Dvo-delne kopalne obleke — tako razširjene v Evropi — tukaj nimajo dosti odmeva vsaj ob morju jih je kvečjemu 5%. Tudi glasba toliko diskutiranih beatley-ev postaja z nekaj izjemami sprejemljivejša, tako da jo še starejši lažje prenašamo. Mnogi od nas pa jo še vedno smatramo za glasbo pubertetnikov. Da smo popolnoma upravičeni smatrati jo kot tako, so beatley-i pred kratkim sami poskrbeli. Eden od njih — J. Lennon — je izjavil, da je njihov kvartet bolj popularen od Jezusa... Mislim, da ni treba poudarjati, kako silovito reakcijo so povzročile te besede po vsem svetu...

Ima smisel pisati med nami o tem? Mislim da. Krila naših deklet se zadnje čase nekam čudno krajšajo. V mnogih naših družinah so plošče beatley-ev in že imamo tudi njih posnemovalce.

Nikakor ne mislim poseči v kritiziranje. Rada bi le izjavila željo: če našim fantom in dekletom na vsak način novosti angleških mladostnikov tako ugajajo, zakaj jih ne bi posnemali? A posnemali na tak način, da bodo še vedno obdržali gotova pravila estetike in etike.

D-ova

Za MLADINO

MICHEL QUOIST

Dnevnik Ane Marije

Ponedeljek, 15. januarja

Včeraj sem šla z Ireno na sprehod. Prehodili sva obrežno sprehajališče, nato sva se povzpeli do svetilnika. Sli sva do roba valotoma in sva sedli. Bilo je hladno, a sonce je ogrevalo ozračje tako, da sva lahko nekaj časa sedeli in se pogovarjali. Bilo je prijetno. Ireno imam rada drugače kakor Marijo Dolores. Spoznavam, da sem lahko prijateljica večim dekletom naenkrat in da zaradi tega prijateljstvo ne trpi škode, ampak še pridobi. Včerajšnji sprehod je bil zame zelo plodovit. Irena mi veliko pomeni. Ob njej spoznavam stran življenja, ki mi je bila doslej nepoznana; življenje delavske mladine. Včasih se dekleta v šoli pogovarjajo, kako bi rade delale, da bi zaslužile denar. Takrat se vedno spomnim na Ireno. Ona bi tako rada nadaljevala svoje študije. To ni pravično. Prav bi bilo, da bi vsako dekle lahko študiralo, če to želi in ima možnost.

Petek, 27. januarja

Pogovarjala sem se z Marjetico. Čestitala mi je, ker sem prijateljica z dekleti in jim skušam pomagati, kakor mi je ona nasvetovala. Govorili sva o Maribel, ki obiskuje nočne ples in se igra ljubezen sedaj z enim, sedaj z drugim fantom. Prosila sem Marjetico, če bi ona govorila z njo. Rekla sem ji: „Moraš narediti nekaj zanjo; potrebno je. Če bo nadaljevala tako, bo zapravila svojo mladost. In vendar ni slabo dekle.“ „Imaš prav,“ mi je rekla Marjetica. „Vendar si ti tista, ki mora govoriti z njo. Ti jo bolj poznaš, ti si njena prijateljica, laže jo boš prepričala.“

„Kaj naj storim?“

Predvsem jo poslušaj, kadar ti govori o svojih težavah. Ne sodi je. Počasi poskušaj, da bo začela sama premišljevali, kako nespametno in nevarno je igrati se z ljubeznijo. Prepričaj jo, da to ne vodi v srečo, marveč ravno nasprotno.“

Nisem vedela, kaj naj bi ji odgovorila. Ne čutim se dovolj popolno, da bi svarila in pomagala drugim, ko pa imam sama toliko pomanjkljivosti in napak. Morda pa je ravno v tem rešitev. Ko skušam pomagati in svetovati drugim, se moram tudi sama truditi, da sem boljša.

Cetrtek, 23. februarja

Sla sem k Mariji Dolores, da bi skupaj naredili angleško vajo. Prišla je tudi Marjetica. Bilo je zelo lepo. Hitro smo končale nalogo, potem pa smo se pogovarjale. Vprašala sem Marjetico, če ona moli. Nasmehnila se je in mi odgovorila: „Da, molim, zakaj ne bi.“ „Jaz ne morem,“ sem ji odgovorila. „Vedno, kadar molim, sem raztresena in mislim na tisoč drugih stvari; ne čutim ničesar.“ Marjetica mi je skušala pomagati. „Kadar moliš, ni treba, da iščeš čustva. Bog je duh. Tudi vera nima s čustvom ničesar skupnega. Jezus nam je rekel: ‘Ljubite drug drugega.’ Kdor veruje, se trudi, da ljubi svojega bližnjega. On nam je rekel: ‘Če boste spolnjevali moje zapovedi, vas bom ljubil, in tudi moj Oče in jaz bom prebival v vaših srcih.’ Verujem, da je Gospod z mano in v meni. Kristus nam je tudi rekel: ‘To je moje telo, to je moja kri.’ Kadar grem k sv. obhajilu, verujem, da Ga sprejemam v svojo dušo, čeprav ne čutim ničesar. Samo zaupati je treba v Kristusa.“

Marija Dolores se je smejala, da si jaz vedno sama delam težave in dvomim. Marjetica me je zagovarjala, da je to naravno. Obljubila mi je, da mi bo prinesla sestavek, ki govori o veri. Domov sem odšla srečna. Marjetica je dobro dekle. Kadar se spomnim, da se mi je poprej zdela preveč pobožna, me je vedno sram.

Nedelja, 26. februarja

Marjetica mi je prinesla liste z razpravo o veri. Zelo mi je všeč, zato si bom najvažnejše odstavke prepisala. Kakor vedno sem si tudi v tem sama iskala odgovora. Bilo bi veliko bolj pametno, če bi se prej pogovorila s spovednikom. Ne bi izgubljala dragocenega časa in tavela za slepo srečo.

Mnogi ljudje verujejo v Boga, stvarnika vseh stvari. Bojijo se ga. Verujejo, da je vsemogočen, vendar mislijo, da je nedostopen. To niso pravi kristjani.

Verovati, živeti po veri se ne pravi biti pobožen, slediti nekemu verskemu nauku, izpolnjevati moralne zapovedi. Torej, vera ni nekaj, kar občutimo, si predstavljamo oziroma se prepričamo po razmišljanju. Vera je predvsem milost, božji dar, ki nam pomaga najti Jezusa, živo osebo, m^u

zaupati, ga ljubiti, se mu izročiti in ustvarjati kraljestvo ljubezni. Bog je prišel med ljudi in k vsakemu človeku posebej, da je sklenil zavezo, da bi vsi živeli v ljubezni in veselju.

Močno hrepenenje vsakega človeka po popolnosti, iskanje resnice in ljubezni, nemir, ki je v vsakem človeškem srcu, je v globini le lakota po Kristusu, kajti On je rekel: „Jaz sem Pot, Resnica in Življenje.“ On je Ljubezen.

Jezus, ki je živel, trpel, umrl in vstal, je Bog. On sama je to potrdil za ceno svojega življenja. „Torej, ti si Sin božji?“ „Da, jaz sem Sin božji. Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da izpričam resnico.“

Ne moremo dvomiti v njegovo božanstvo. Oznamili so Ga preroki. On sam je bil prerok. Delal je čudeže, največji med njimi je Njegovo vstajenje. Lepota in nadčloveška veličina Njegovega nauka; pričevanje apostolov, ki so živeli z Njim. Čudež Cerkve, te družbe, ki jo je On ustanovil; ki obstaja in raste kljub preganjanju, kljub našim številnim grehom. Množica svetnikov, ki so živeli in živijo v Njem.

Jezus mi pravi: „Kdor sprejme moje zapovedi in jih izpolnjuje, ta me ljubi. Tistega, ki me ljubi, tudi moj Oče ljubi.“

Torej jaz verujem (ne čutim), da če živim, kakor mi Gospod zapoveduje, Bog prebiva v meni, ker mi je On to zagotovil in jaz zaupam Vanj.

Verovati se pravi: zaupati Kristusu.

Priredila M. M.

ANKETA XI:

Mladina med dvanajstim in sedemnajstim letom piše:

V peti številki tega letnika, na strani 291 smo si ogledali, kaj sodijo o svojih bodočih poklicih otroci med sedmim in dvanajstim letom. Primerjajmo z njimi mnenje njihovih starejših vrstnikov, med dvanajstim in sedemnajstim letom, ki odgovarjajo takole:

Deklice:

„Ko bom velika, bom...“			
	14 odgovorov		
učiteljica	14	frizerka	1
uradnica	5	inženirka	1
trgovka	4	profesorica	1
trgovska uradnica	3	bolničarka	1
šivilja	3	ne vem	2
zdravnica	2	odgovorilo	41
letalska strežnica	1	ni odgovorilo	17
ekonomistka	1		
slov. učiteljica	1	Skupaj	58 odgovorov

Dečki:

„Ko bom velik, bom...“

mehanik	10	odgovorov	arhitekt	1	„
inženir	6	„	mornar	1	„
duhovnik	4	„	advokat	1	„
zdravnik	3	„	agronom	1	„
profesor	3	„	propagandist	1	„
mizar	3	„	torero	1	„
zidar	1	„	ne vem	3	„
radiotehnik	1	„	odgovorilo	42	
letalec	1	„	ni odgovorilo	14	
kemik	1	„	Skupaj	56	odgovorov

Anketarji, ki na to vprašanje niso odgovorili, so s tem pokazali, da še niso resno mislili na svoj poklic; skupaj z onimi, ki so to v anketi priznali, predstavljajo 32% vseh prejetih anketnih listov te skupine. Za mladino sredi doraščajoče dobe se mi zdi ta odstotek visok. Vendar nesmiselno bi bilo ob tem vprašanju dajati kakšne splošne napotke mladini. Tisti, ki zaslužijo svarilo, so starši! Kaj ste storili očetje in matere, v pomoč sinovom in hčeram pri izbiri poklica? Ali se niste morda prehitro zadovoljili s tem, da ste jim pokazali na tovarno, delavnico ali pisarno, kjer bodo brez posebnega znanja lahko kmalu služili?

Res je, otroci se morajo zgodaj navaditi na delo in spoštovati morajo roke, ki služijo kruh, vendar izbira poklica ni isto kakor iskanje službe. Tudi v tovarni ali pisarni je mogoče doseči specializacijo in višje strokovno znanje, če nam kdo le pokaže na možnosti in prilike, predvsem pa če nam kdo vcepi željo do poklica. In kdo bo storil to, če ne starši? A ker je poklicev danes še skoraj brez števila in se še vedno množe, oče in mati ne bosta zaupala le svojim skušnjam, marveč se bosta posvetovala, in skupaj z vzgojitelji pomagala otroku pri eni osnovnih odločitvah v življenju — pri izbiri poklica.

Na vprašanje „Katera božja zapoved se ti zdi pretežka?“ smo dobili take odgovore:

Zapoved	fantje	dekleta	skupaj
četrti	4	7	11
peta	1	—	1
šesta	4	—	4
sedma	—	1	1
osma	—	2	2
deveta	3	3	6
deseta	1	—	1
vse	1	—	1
nobena	10	8	18
Skupaj	24	21	45

Zanimivi so pripisi, ki so jih pripisali nekateri anketarji: „Težka je šesta, a pretežka ni nobena!“ „Še ne vem...“ sta mnenji dveh fantov. Dekleta pa so zapisala: „Težko je ubogati predstojnika...“ „Ni lahko spoštovati starše.“ „Nobena zapoved ni pretežka, ker je Bog tako določil.“ Ostali odgovori so pa brez komentarjev.

„Kaj pričakuje mladina od življenja?“ je bilo naslednje vprašanje in odgovori nanj nam podajajo naslednjo sliko:

„Od življenja pričakujem“:...

	odgovorov		odgovorov
dober poklic	12	milost za versko in moralno življenje	2
srečo in ugodje	9	vse kar Bog pošlje	2
da bi dobro izvrševal(a) svoj poklic	6	biti dober duhovnik	2
trpljenje, žrtve in težave	5	delo za skupnost	1
večno življenje	6	zaupam v Boga	1
oženiti (omožiti) se in imeti otroke	5	žrtve in uspehe	1
denar	2	obiskati domovino	1
pričakujem malo	2	skupaj	63
biti dober katoličan in Slovenec	2	ni odgovorilo na to vprašanje	51
ne bogastva, ne revščine	2		
srečo na duši in na telesu	2	Skupaj	114

Vendar slika ne bi bila popolna, če ne bi podali dobesedno vsaj enega odgovora, ker presega golo statistiko:

„Kaj hočem pričakovati, življenje je kratko, samo to hočem, da bi krščansko živel do svoje smrti in, da bi obiskal domovino mojih staršev.“

„Oj ti zemlja ljubljena
od Slovencev nikoli pozabljena,
bodi od mene srčno pozdravljena,
in od naših sinov vedno slavljen.“

*

Mislím, da komentar res ni potreben.

V prihodnji številki pa bomo slišali, kaj sodi mladina te skupine o slovenski skupnosti v Argentini.

Žarko

Podrti viharnik

Smrtna obsodba

Janezov vpliv je bil vsak dan večji in močnejši. Zaradi tega, zaradi priljubljenosti pri ljudeh, še bolj pa zaradi vzornega, doslednega značajnega življenja, ki je bilo najmočnejša obsodba komunizma, so ga komunisti zasledovali in sovražili.

Nedeljska debata na vasi je to potrdila in komuniste znova razdražila. Še isti dan zvečer se je pri čevljarju Jakliču Ivanu zbral k tajnemu posvetu

Nadaljevanje in konec. Po zapiskih prof. Karla Wolbanga napisal Ivan Korošec
dober znanec mučenca Ivana Pavčiča

ves komunistični vaški terenski odbor. Sestavljen je bil po večini iz partijcev. Ugotovili so, da so Pavčičev Janez, Jakoševi in drugi „nepoboljšljivi“ in za delovanje OF zelo škodljivi. „Zlasti je nevaren Pavčič, ki ima za seboj „precej“ mladine, in je nevarnost, da sčasoma vse potegne za seboj, ker stalno pridobiva. Bodočnost pa je tistega, ki ima za seboj mladino...“ Sklenili so in se soglasno odločili za umor Pavčiča, Jakoševega in Cankarja. Poleg že omenjenih so bili tedaj v terenskem odboru še: zidarja Kastelic Anton in Loboda An-

ton, oba brata Žitnik in zidar Zrimšek Miha.

Še isto noč po usodnem sklepu, 10. maja, je bila smrtna obsodba tudi podpisana v črni knjigi na domu Bajtarjevega Franceta. Imenik smrtnih obsodb je terenski odbor takoj poslal partizanski četi na Pugledu in na Polici. V hrib ga je odnesel vaški rdeči kurir Babnik Marijan, nekdanji Janezov prijatelj. Bivši španski prostovoljec, komandant „Stane“ je dobil nalog izvršiti s partizani aretacijo obsojenih in jih usmrtiti. Istočasno pa je bila črna knjiga dostavljena v Ljubljano vodstvu OF. Po nerednosti jo je dobrunjski komunistični učiteljščnik, ki jo je nosil od Babnika, pozabil v petek, 15. maja, na učiteljšču. Našel jo je Mravljeto Vinko, si jo prepisal in dodal kot svojo opazko k neki svoji statistiki.

V sredo, 13. maja, popoldne so prišli partizani in rekli so, da so s Police, k Pavčičevim z zahtevo, da jim odpro cerkev in pokažejo podstrešje. Ko jih je Janezova sestra Marija vprašala, čemu hočejo na podstrešje, so ji dejali, da ima Janez tam polno orožja. Ni jim odprla. Poslala jih je do cerkvenega ključarja. Obljubili so, da se bodo vrnili v nedeljo, 17. maja. Domači so bili v skrbeh za Janeza, slutili so, da so prišli po Janeza in ne po orožje. Ko se je Janez zvečer vrnil iz šole, so mu domači povedali, da so partizani iskali orožje, pa jim je odgovoril: „Nič se ne bojte. Na cerkvenem podstrešju med staro šaro nimam nobenega orožja — neizčrpne njegove zaloge so na najsvetejšem kraju naše cerkvice — v tabernaklju. Tam imam močno, nepremagljivo orožje in s tem orožjem bom zmagal.“

Mravljeto Vinko je Janezu v petek, 15. maja, pokazal z imeni in grožnjami

opremljeno obsodbo vodilnih mladcev učiteljščnikov. Prva na listi sta bila Janez in Vinko. Opozoril ga je, katerih komunistov-učiteljščnikov naj se posebej pazi, ker ga nameravajo ubiti. Ko je tisti dan šel k popoldanskemu pouku — imeli so ga za Bežigradom — je opazil, da mu po cesti sledi učiteljščniška komunistična trojka Janez Jurčec, Habjan in..., na katero je bil opozorjen. Trikrat so prečkali cesto za umikajočim se Janezom. Pri glavnem kolodvoru je Janez zavil skozi vrata v restavracijo, in pri drugih venter se pomešal med gručo, ki je stala pred kavarno. Zasledovalci so obstali onkraj ulice in opazovali. Ko ga le niso dočakali, so odšli. Tudi Janez je odšel domov.

Zadnja nedelja — zajetje 17. maja

V nedeljo, 17. maja, zjutraj je bil Janez že ob 6 v cerkvi. Na koru je pripravil vse potrebno za petje, potem pa je odšel s svojimi fanti v zvonik, da odzvonijo za pol sedmo mašo. Med sv. mašo je orgljal, prejel sv. obhajilo in kot za slovo, je pri obhajilni mizi pokleknil poleg svoje mame.

Pri deveti sv. maši je bil spet s svojimi pevci na koru in po maši je postal s fanti pred cerkvijo kot po navadi, kramljali in se domenili, da bodo pri popoldanski majniški pobožnosti pomagali gospodu župniku pred oltarjem pri petih litanijah.

Bilo je lepo nedeljsko majniško popoldne. Vaščani so napolnili cerkev. Fantje z Janezom so peli litanije. Matere božje, ljudstvo je ob spremljavi harmonija odpevalo. In ko je odzvenela zadnja prošnja litanij — je Janez povzel mogočno:

„Jezus, bodi kralj mladine,
naših src in domovine;
v varstvu tvojega srca
naj mila bo Slovenija.“

Pred cerkvijo smo se poslovili in razšli, dostavlja prijatelj.

Janez je dejal mami pred cerkvijo: Bom šel še k sv. Urhu k šmarnicam, bom vsaj slišal, kako tam pojo in orglajo.“ — „Ne hodi,“ mu je branila mama, „tako me nekaj skrbi, sama ne vem zakaj.“ Še od petka so bili v strahu zanj.

„Mama, vi ste pa postali čudni, — nikamor me že ne pustite,“ je ugovarjal. — „Pa pojdi, samo kmalu se vrni!“ — „Saj me poznate!“ je zaključil razgovor. Odšel je po prijatelja Toneta, da ne bi hodil sam. — Ker sta bila zgodnja, sta se oglasila pri Jakoševih v Dobrunjah pod sv. Urhom, ker je bil Jakošev oče Tonetov stric. Doma sta našla le teto in Mimi. Takoj za njima je stopil v hišo partizan in jih legitimiral. Janezu, ker legitimacije ni imel — jo je pozabil doma — je nastavil revolver in zavpil: „Kdo si? Kje imaš orožje?“ Odgnal je vse štiri v klet, jih postavil ob zid in jim grozil, da bo vse pobil. Od tam jih je odgnal k Rozmanu „Jagrovemu Janku“, ki je z bratom pri zajetju sodeloval. Partizan je Jakošovo „Trnovčevo“ hišo zaklenil in ključ spravil v žep. Ko je Trnovčev oče — Jakoš — pri šmarnicah zvedel od otrok, kaj se je zgodilo, je odšel k Jagru — in zaprl so še njega. Zaprli so jih v kuhinjo. Nato so prišli še Franci Jakoš, Cankar in dve dekleti iz Zadvara. Zaprli so še te in še nekaj drugih, da je bilo zaprtih okoli 30 oseb. Prijatelj Tone se spominja: „Na partizanovo vprašanje: ‘Si ti Pavčič?’ je Janez pogumno odgovoril: ‘Da!’ Malo je prebledel, dasiravno

je bil miren in pogumen. Ko je prav tako poklical mene po imenu, sem spoznal, da nas partizani poznajo in da smo izdani po domačih komunistih. Skušali smo uiti. „Rozmanova“ nas je prosila, naj ne storimo tega, ker sicer bodo njo ubili. — Janez mi je šepnil: ‘Tone, ubili nas bodo. Moliva rožni venec!’

„Šmitovka“, ki je v hiši stanovala. Je šla ven s partizanom. Ta se je vrnil z listkom, na katerem so bila imena: Pavčič Janez, Jakoša France in Tone iz Bizovika, oče Jakoš in sin Franci iz Dobrunj, Milka Cankar in obe dekleti iz Zadvara.

Tone se je med tem skril v stranišče, Janez pa v shrambo. Partizan je brž ugotovil, da dva manjkata. Vdrl je v shrambo, kjer je našel Janeza, med tem je Tone skočil skozi straniščno okno in ušel.

Križev pot — v smrt

Odgnali so jih nato v gozd — čez zadvorske hribe na Podmolnik v gostilno „Mihevec“ (Anžič), kjer so imeli partizani veselico. Ujetniki so gostilničarja prosili piva: „Za take prašiče ga nimam,“ je surovo odgovoril. Sojetnica — potem rešena se spominja Janeza: „Pavčiča preje nisem poznala. Imela pa sem čast spremljati ga na njegovi zadnji poti v mučeništvo. — Ni mu bilo mar lastno trpljenje, ni mislil, kaj se bo z njim zgodilo in koliko bo moral trpeti. Mislil je samo na svojo mamo in tožil: ‘Kaj bodo mama rekli, ko me ne bo doma. Kako jih bo skrbelo, ker ne bodo vedeli, kje sem.’ Oče Franci Jakoš je v Podmolniku iz gostilne ušel in ga je spet ujel terenc Šubelj Jože iz Zadvara, ki je bil na veselici.

Opolnoči so jih odpeljali v Podlipoglav v gostilno pri „Kajzarčku“. Že po-

noči so jih spraševali in jih pretepali. Spraševali so jih neverjetne stvari o beli gardi, sestankih, orožju, taboriščih. V hladni noči je ujetnike zeblo. Ob petin zjutraj so uklenili Janeza in Franceta Jakoša iz Bizovika skupaj, ostale pa skupaj, in jih odvedli čez Pance na Polico.

Na svojem zadnjem potu je Janez srečal drugega, za katerega je na praznik svetega Jožefa sklenil, da ga mora do Brezmadežnega spočetja izmoltiti iz hribov, bizoviškega partizana Franceta, ki sta včasih skupaj zvonila v cerkvi. Šest mesecev je bil že v hribih. Kot je pozneje pripovedoval sam, je bil med samimi domačini. Tisto nedeljo so odšli čez hribe, mislili so, da proti Vevčam napasti Italijane, pa so se ustavili v Dobrunjah. — Razstavili so jih po zasedah in jim naročili, da nikogar ne spuste po cestah naprej. Pripoveduje: „Ko smo dobili povelje za zborna mesto, smo se vrnili proti Polici. Določen sem bil v patrolo predhodnico. Šli smo v koloni po eden nazaj proti hribu Pugled. Na vrhu smo se ustavili in sedli. Tedaj pa zagledam prihajati najprej Franceta Jakoša iz Bizovika, nato pa še Pavčiča. Začudil sem se, kaj to pomeni. Ko pride Janez mimo mene, me pozdravi: „Živijo.“ Odzdravim mu ter ga vprašam: „No, Janez, kam pa zdaj?“ Odgovori mi rekoč: „Ni, da bi vsak vedel, kam!“ Tega srečanja ne bom nikoli pozabil. Bral sem mu z obraza, da mu je hudo, da me je videl med partizani. Čudil sem se, čemu so njega aretirali, saj je bil tako strupeno proti okupatorju. Toda takrat se mi še niso odprle oči. Bil sem še popoln partizan, čeprav samo iz prepričanja borbe za narod. Nisem še vedel, da v jedru partizanstva deluje izključno samo ko-

munizem... Na Polici smo posedli po taborišču, ujetnike pa so namestili posebej in jih zastražili.“

Doslej ugotovljenih je šest neposrednih prič, kako so mučili ujetnike na Polici. Pet izmed njih so bivši partizani, ki so pripadali tedanji partizanski skupini na Polici. Šesta je štirinajstleten poliški fant, ki je skrit iz bližine opazoval mučenje, dokler ga niso opazili in spodili. Važno je tudi pričevanje poliških domačinov samih. Posrednih prič je še več.

„Ko so jih prignali na Polico,“ pripoveduje biši partizan, „sva se z Janezom pozdravila, ker sem ga poznal. Takoj sem se ustrašil za njegovo življenje. Trije smo jih na travniku stražili 8 ur. Pogovarjala sva se o šoli, o domu. Vprašal me je, kaj bo z njim — pa sem mu odgovoril, najbrže samo zasliševanje. Vedel sem, da ne bo noben živ odšel iz Police, toda tega si nisem upal reči. Če bi bil Janez ušel, bi ga zajeli v vaseh, kjer so bili povsod samo partizani; straže pa bi bile postreljene.“

Ujetniki se niso bali pretepanja, mučenja, ne smrti. Janez je vedno ponavljal: „Če bomo dali življenje, ga bomo dali za vero in za naš slovenski narod.“

V ponedeljek popoldne (18. maja) so ujetnike odgnali v hišo na Polico, kjer so jih ponovno zasliševali. Partizan, ki je bil prisoten, se spominja: „Tam so jih pretepali, kot še nikogar, odkar sem bil partizan, čeprav sem že mnogo videl, in so jih dosti obsodili. Obsodili so jih na smrt. Ujetnikom je bila smrtna obsodba prebrana. Utemeljitev je bila kratka: vsi so kot narodni izdajalci obtoženi, da so poštene Slovence izdajali Italijanom in da imajo veliko skritega orožja — celo v tabernaklju.“

V svoji poslednji želji je Janez pro-

sil, da bi še enkrat smel videti domače — vsaj mamu in se od nje posloviti, potem naj naredijo z njim, kar hočejo. Komandant je to dovolil, a Bizovičana Vinko Mojškrc in Anton Vrbinc, ki sta kot organizirana partijca odšla v začetku 1942 v hribe, sta mu to zabranila.

Mučenje

Okoli dveh popoldne je komandant sklical zbor in vprašal, kdo se prostovoljno javi za mučenje ter izvržkov. Takoj so se ponudili štirje prostovoljci. Za prvega rablja se je javil zagrizen partizan 20-letni „Ačkov“ Vinko Mojškrc, nekdanji Janezov sošolec iz ljudske šole. Drugi prostovoljni mučitelj je bil žaloslnikov Ton — Vrbinc iz Bizovika.

Mojškrc in Vrbinc sta si takoj pred celim zborom za mučenje zavihala rokave...

Iz hiše trpljenja so obsojence odvelkli v „Krčmarjev gozd“, kjer so jih s satanskim veseljem mučili. Mučitelj je bilo kmalu veliko. Vsi so bili pijani. Mučili so slečene. Obsojence so najprej kamenjali, pretepali z biči, z vrvmi, na katerih so bili privezani kavliji, ki so trgali meso s teles. Privezali so jih k bučvam, z njih rezali kose kože. Rezali so jim ude, staknili oči, porezali ušesa. Obešali so jih za noge z glavami navzdol na bukev, zakurili pod njimi ogenj,

v rane natresali soli in jih silili z raznimi vprašanji in priznanjem. Ko se je eden naveličal, je drugi začel. Vsi mučenci so se dobro držali, le eden je pred mučenjem jokal.

Janez je bil pri vsaki vrsti mučenja vedno zadnji. Moral je biti preje priša nedopovedljivega trpljenja svojih tovarišev. Bil je najdlje in od vseh najbolj mučen, vendar ni spregovoril niti besede. Bivši partizan se spominja: „Bilo je kot v peklu. Name je vse to napravilo grozen vtis. Saj sem poznal Janeza kot poštenjaka. Ob njegovi smrti sem spoznal, da ne delajo prav in sklenil sem, da ob prvi priložnosti pobegnem od partizanov in tako sem tudi storil.“

Kakih 50 m nad vasjo Polica sta bili izkopani dve jami — približno poldrug meter dolgi in pol metra široki in po en meter globoki. V prvo jamo so vrgli Janeza in Franceta Jakoša iz Bizovika, v drugo pa oba Jakoša iz Dobrunj in Cankarja in na napol žive nametali kamenja in jih zagreblili.

Mirno, kot da se ni zgodilo ničesar, je šelestelo mlado bukovo zelenje v majski večer nad grobovi mučencev. Krvavo je zahajalo sonce za Rožnikom in od nekje daleč — morda iz bizoviške cerkvice — je priplaval večerni Ave Marija, ki je jokal z domačimi in z Janezovo mamu, ki je zamanj čakala dolgo v noč, da se vrne ta njen ubogi otrok...

Kadar duhovniki snujejo krščansko običino, se nikdar ne udinjajo kakšni ideologiji ali človeškemu strankarstvu, marveč se trudijo kot glasniki blagovesti in kot pastirji Cerkve za duhovno rast Kristusovega telesa. — Koncilski odlok o duhovništvu.

Na praznik presv. Rešnjega Telesa 1966 v Nemčiji. Slovenski izseljenski duhovnik Ciril Turk v razgovoru s škofijskim zastopnikom za izseljence. Skupina slovenskih narodnih noš

Vrenje med nemškimi katoličani

Slovenci smo dolga stoletja živeli v nemškem kulturnem krogu. Dokler smo bili v okviru habsburške monarhije, smo črpali pri virih nemških univerz, pa tudi sicer smo se zaradi stalnega stika z nemškim svetom oplajali s svetovnimi miselnimi tokovi samo skozi nemški tisk. Kako močno je bila vidna takšna vključenost, se najjasneje vidi pač v razlikah med slovenskimi in hr-

vatskimi katoličani. Dogodki okoli nemškega kulturnega boja v zadnji tretjini prejšnjega stoletja so nas potegnili za seboj, dočim se je podoben razvoj pri Hrvatih zavlekel vsaj za tri desetletja in še tedaj se je pri njih sprožil po delu Slovenca — škofa Antona Mahniča. Nemški katoličani pa so se na takratne laicistične liberalne spopade s svetom na polju idej in kulture pripravili po

dveh potih: sprožila se je velika delavnost nemških škofov na socialnem polju (Ketteler) in primerno organizacijsko povezanost vsega nemškega katoliškega tabora so začeli pripravljati redni katoliški shodi (Katholikentage) — bili so v začetku celo vsako leto. Letos so v Zahodni Nemčiji priredili katoliški shod, ki je bil tokrat že kar 81. po številu. Prirejanje shodov pri Nemcih ni nič izgubilo na pomembnosti ali idejni utemeljenosti, pri nas pa se je v Sloveniji prirejanje katoliških shodov ustavilo leta 1923, ko je bil v Ljubljani zadnji slovenski katoliški shod. Poslej ga nismo imeli več; ali se je z odrezanostjo s prejšnjim duhovnim okoljem toliko spremenilo? Leta 1951 je bil v Buenos Airesu izveden poizkus za obnovitev slovenskih katoliških shodov — a je ostalo samo pri začetku — za proslavo ob šestdesetletnici prvega takega shoda v Ljubljani.

Shod pod novimi znaki in gesli

Letošnji nemški katoliški shod se je razvijal blizu bamberske katedrale, ki ima na pročelju mogočno galerijo monumentalnih kipov in struktur. Tako je videti nad vežo veliko kiparsko konstrukcijo — jezdec s cesarsko krono na vihnem konju odhaja na pohod proti vzhodu. Bistvo poslanstva je na koncu srednjega veka ležalo v naslonitvi Cerkev na svetno oblast — vitez je z orožjem v roki odpiral krščanstvu nova torišča za oznanjevanje evangelija. Toda že pri uvodni pridigi je v stolnici bilo takoj sedaj opozorjeno, da kiparska podoba na pročelju ne drži več. Po koncilu še posebej se miselnost prenaša drugam. Blizu jezdeca je namreč še drug kip: nad knjižo je sklonjen menih, ki išče pri koreninah duha temelje za novo do-

bo; ob knjigi rastejo svetu novi, moderni glasniki!

Saveda je takoj bilo poudarjeno, kje je novo bistvo; koncil je prenesel glavni pomen prenovitvenega dela na laika. Nemški katoličani si morajo izdelati temelje za laični apostolat. Laik ne sme prezreti nobene silnice moderne miselnosti. Ker pa so nemški katoličani s svojo razdelitvijo na dvoje postavljeni med vzhodni in zahodni svet, morajo prevzeti podvojeno mero nalog in dolžnosti, kajti ne žive samo na meji komunizma, ampak so se znašli pred nujnim odgovorom, kako odgovoriti na zблиžanje s protestantizmom v domovini, kjer se je reforma sprožila z Lutrom pred več ko 400 leti. Zbližanje s protestantizmom pa bo šlo po poti dialoga med obema krščanskima verskima skupnostima. Zato je bilo letos največ besed v Bambergu posebej o dialogu. Predavatelji in govorniki na javnih zborovanjih so zaporedoma opozarjali, da se bistvo dialoga napačno omejuje samo na zблиžanje med katoličani in ateisti — nekateri menijo, da gre celo samo za dialog s komunizmom —, dočim se pušča ob strani nujnost, kako naj se katoliška verske in kulturne ter socialne ustanove pripravijo za stalen dialog z najbližjimi — protestanti. Večerne prireditve v katedrali so zaključevali s posebnimi spokornimi procesijami, kjer so nosili prižgane sveče in pri tem odpravili sleherni sled o razlikah med hierarhijo in laiki, posebej pa še razlikovanje po dostojanstvu. Nuncij in kardinali, nadškofje in škofje so pomešani korakali v procesiji z laiki drug ob drugem; v procesiji so bili pomešani tudi katoliki in protestantje. Za uvod je bilo celo javno razglašeno, da je med zborovanji ali sestanki odpravljeno izkazovanje poseb-

nih časti cerkvenim dostojanstvenikom, zlasti poljubljanje škofovskih prstanov ali poklekovanje.

Zelo je bilo opaženo, da je bilo na zborovanjih in pri procesijah mnogo poslancev iz krščansko demokratske zveze in sicer so bili katoliški in protestantski poslanci obilno navzoči. Tudi člani vlade! Pri zaključnem velikem javnem zborovanju je protestantski škof Kunst kot prvi govornik predlagal, da naj bi v prihodnje odpravili ločene shode za protestante in katoličane; katoliki so doslej imeli katoliške shode — Katholikentage, protestanti pa cerkvene dneve — Kirchentage. Izrazil je željo, da bi katoliška Cerkev kmalu uredila zadevo mešanih zakonov in se bodo poglobili napor, kako odstraniti sumničenja na obeh straneh.

Politika in pojmovanje občestva

Poslanec krščanskodemokratske unije je izzval veliko pozornost, ko je na javnem zborovanju predlagal, da naj se konference nemških škofov razširijo in sicer se naj v vse škofovske sinode vključijo zastopniki laikov. Tudi v razne škofijske komisije se naj pritegnejo laiki, da bi se pospešilo uveljavljanje koncilskih dekretov. Teološki profesor Boeckle je imel predavanje o urejanju sodebnega družinskega življenja in je terjal, da se vprašanje nadziranja rojstev prenese čisto na moralno polje, kjer se naj starši odločajo predvsem po svoji vesti.

Več predavanj je bilo posvečenih o razmerju med vestjo in moralno v zadevah, nanašajočih se na politiko. Pritisk ne prihaja samo od leve, kjer se nasilno vsiljuje strankarski totalitarizem, ampak se isto dogaja vselej tedaj, ka-

dar se skuša ukazovati kakršna koli politična pripadnost v nasprotju s svobodno odločitvijo in izbiro vsakega posameznika. Vprašanje v Nemčiji še nikakor ni urejeno, ker se pripadnost katolicizmu s čeneno razlago veže na določeno pripadnost samo eni politični skupini in je pogosto pri mnogih potem konflikt z vestjo neizogiben.

Prav ta problem je tuebiński profesor teologije Josef Ratzinger navezal na svarila ob razpravljanju, kako se ponekod umevajo koncilski sklepi. Na eni strani so sklepi izzvali mnogo razočaranj, na drugi strani pa so rodili nekontrolirano navdušenje. Razočaranci menijo, da se je koncil ustavil na pol poti, navdušenci pa vse novosti spet tolmačijo po svoje in se opajajo v zavesti, kakor da je naenkrat postalo vse silno enostavno in bo kmalu sledilo vse splošno občestveno sožitje... Slednji so pristaši gesla, ki se v Nemčiji danes že označuje kot „katolicizem po znižani ceni“. Oboji pa potem kmalu uvidijo, da so njihove sodbe ozke, pa naj bodo radikalne ali konservativne in sedaj že prihaja doba, ko je vse nemirno pred tem, kako se bo kriza prebrodila. Zunanje manifestacije z dialogi na vse strani so se tudi izkazale kot preveč teatralne, ker se pušča iz vidika glavni pomen dialoga; gre namreč najprej za dialog v nas samih — to je z našim pravim življenjem v globinah vere in Cerkve — gre za prenovljeno pojmovanje zakramentalnega izživljanja Cerkve same, kajti vsi verniki se bodo morali naučiti vseh znakov te zakramentalnosti.

Mnogo hude krvi so povzročale debate na študijskih sestankih po raznih pododborih in komisijah. Tokrat je šlo za pojmovanje teologije v našem času.

Profesor Semmelroth je nenavadno sodobno zanimanje za teologijo nazval „prerivanje vaječkov“ okoli teoloških kateder, ko vendar ne gre za to, da se verniki nauče umevati duha teologije, pač pa za globlje pojmovanje liturgije in notranjega življenja v cerkvi med bogoslužjem. Ne gre samo za božji klic, ko Bog kliče vernika — svojega otroka, ampak za odgovor otroka na božji klic. In tega more vernik dati samo v liturgiji.

Prepogosto se krščanski svet daje danes zanašati po valovih nekih gesel, ki govorijo o pokristjanjenju sveta in torej o nekem poslanstvu, ki je nekje v zraku. Koncil tega ni hotel: gre za čisto preprosto, naravno in stvarno pojmovanje Cerkve in njenega poslanstva, gre za to, da krščanstvo zna postati „moderna stvarnost“ sodobnega sveta. Sleherno romantično pojmovanje more biti pogubno in zamore zatreti zdrave klice pokoncilskega življenja, ki pa se šele porajajo.

Sprava s Poljaki

Najbolj vidno dejanje vsega zborovanja pa je bila sprava med poljskimi in nemškimi katoličani. Ob koncu shoda se je ob zaključni maši javno molila prošnja za zблиžanje s Poljsko in je bila ponovljena želja, da bi se pismeni stiki med poljskim in nemškim episkopatom nadaljevali. Kar so storili škofje, se bo sedaj nadaljevalo med nemškimi katoliškimi laičnimi organizacijami, kjer bodo širili misli, ki jih je o zблиžanju med obema narodoma izdelala in objela končna resolucija. Vse sklepe v tej smeri je izdelala posebna komisija, ki ji je predsedoval škof-Klausen in sta bila v odboru tudi dva poslanca in sicer Czaja in Koepler, sudetske Nemce je

zastopal njihov voditelj doktor Preuss. Vse je bilo soglasno sprejeto, vendar se se pozneje slišali glasovi, da je bila premalo radikalna in ni dovolj poudarila stalnosti sedanje meje ob Odri in Nisi.

Komentarji v katoliških in protestantskih listih so bili ves čas zelo ugodni in če bi sodili po zunanjih izrazih javnega mnenja, bi se dalo sklepati, kakor da je bodoči razvoj v Nemčiji že na pravi poti. Toda škof Hengsbach iz Essena je opozoril na veliko nevarnost: Nemci imajo velik smisel za organiziranje in velika škoda bo nastala, če se bo gibanje za uresničenje koncilskih ciljev uklenilo v „organizacijsko manijo“, to je zgolj zunanje akcije. Opozoril je, da se zlasti nemški katoliški krogi včasih zmedejo na napačni poti, ko iščejo kakšno naj bo organizacijsko delo. Dosedanji zunanji uspehi na polju dobrotelčnosti in misijonskih akcij bi dali razlog za podobno pretirano presojanje. Zunanji blesk more biti smrtno nevaren za pokoncilsko delo!

Letošnji nemški katoliški shod je pokazal, da se ustanova shodov ni preživela, ampak bo uspevala in rastla še naprej in služila vsem pobudam za uresničenje pravih ciljev sodobne nemške katoliške aktivnosti.

Ruda Jurčec

Molitveni namen

Splošni: Da bi narodni voditelji ne gojili in pospeševali pretiranega nacionalizma.

Misijonski: Za Cerkev med Kitajci, ki živijo zunaj svoje domovine.

Za slovensko domovino: za ohranitev slovenstva na Primorskem, Koroskem in v domovini.

Mlini in žage

Gorski mlini

Narodopisno so najbolj zanimivi gorski mlini, ki dajejo slovenski gorski pokrajini poseben mik. A redko stojijo gorski mlini višje kot 800 m, tako visoko pač kakor segajo kmečka naselja.

Posebno poglavje v mlinarstvu so borbe mlinarjev s povodnijo. Marsikje so gradili na nekoliko višjem prostoru posebne rezervne zgradbe, kamor so v primeru povodnji prenašali žito in moko, da so ju obvarovali pred močo. Včasih so sezidali močan zidan stolpič, nekakšno trdnjavske bran, ki je ščitila mlin pred premočnim navalom vode in če ni zalegel, je služil tudi za rezervno zgradbo, kot smo jih pravkar omenili.

Najpripravnejše lege za mline so na robah dolin in kotlin. Tudi zato, ker so ravnine dostikrat nasute in voda v njih rada ponika, gine v tla. Kot smo že ugotovili pri Mlinščicah, so manjše rečice in potoki bolj prikladni za mline kot pa velike reke, zlasti zaradi večje nevarnosti povodnji. Pri nas v Slove-

niji so se mlini velikih rek po možnosti izogibali, ne pa globlje doli na Balkanu, kjer so na njih napravljali večje jezove in zbirališča vode za sušo v poletju.

Posebnost pokrajine ob spodnji Muri in Dravi pa so plavajoči mlini. Tu se velikih rek ni bilo moč ogniti, posebno ker imajo razmeroma dober padeč in stalno vodo, kar se o Izvirčinah ne more na splošno trditi. Razlika od ostalih slovenskih mlinov je že ta, da so ko-

lesa plavajočih mlinov precej širša. Ker plavajoči mlini stojijo na nekakšnih splavih, so v razliko od vseh ostalih mlinov leseni. Splavi so z verigami in močnimi vrvmi pritrjeni na obrežne priprave. Verige in vrvi morajo biti seveda dovolj močne, da jim povodenj ne škoduje. Tako se ti mlini ob visoki vodi avtomatično dvigajo in ob nizkem vodnem stanju nižajo. Prav hudim navalom vode seveda včasih tudi verige in vrvi niso bile kos in se je že večkrat zgodilo, da je mlin odneslo in so mlinarji našli smrt v razbesnelih valovih. Dostop na te mline je po visečih mostovih in s čolni.

Na Krasu stojijo mlini dostikrat takoj ob izvirih obrhov, kjer je voda še najbolj trajna. A tudi ti obrhi včasih usahnejo. Odtod zanje pogosto krajevno ime Sušica, Šujca in podobno. Kadar obrh usahne, mora seveda mlin z delom prekiniti.

Krka

Zanimiva mlinška voda je Krka. Razmeroma močna stalna voda je, daljnja okolica je na vodi revna. K njej gonijo tudi s precejšnje daljave živino napajat in nosijo pa vozijo v mlin, ki stoji ob reki. Kolovozi in steze vodijo po bregovih k napajališčem in mlinom. Precej pogosti, včasih kar na kupu so mlini ob Iški, ob taviščici nad Borovnicom, ob zgornji Kolpi nad Kostelom, ob bikinski Reki in na Planinskem polju, kjer se cela naselbina imenuje V Malnih.

Slovenija je bila predvsem dežela vodnih mlinov. Imeli smo pa vendar tudi nekaj mlinov na veter, zlasti v Slovenskih goricah in na Dravskem polju,

kjer je svet precej suši podvržen in so si tako hoteli ljudje pomagati z vetrovno silo. Po prvi svetovni vojski je neki iz Galicije vrnivši se vojak postavil mlin na veter tudi na Koprivniku v Bohinju, a ga je kmalu spet opustil. Tudi mlina na veter, ki so ga imeli nekje jugovzhodno od Kočevja, že dolgo ni več.

Razen plavajočih mlinov na Dravi in Muri so vsi slovenski mlini bili zidani iz kamna, prav redki iz opeke. Kamnen je odpornejši proti vlagi kot opeka ali celo les. Strehe so bile slamnate, iz skodelj, škrlice ali opeke. Poleg priprave za mletje žita so imele mlinške zgradbe dostikrat stope za ječmen, manj tudi za proso, ker so takšne stope za proso bile skoraj po vseh slovenskih hišah kar na „nožni“ pogon. Prostornost mlinov je bila zaradi tega precejšnja, a vodni mlini skoraj nikoli niso bili zidani v nadstropja. V razliko od mlinov so bile žage redoma lesene. Dostikrat sta bila mlin in žaga združena, se pravi tik kamenitega mlina je stala lesena žaga. To je bilo predvsem v gozdnatih krajih in potem je bil mlinar obenem tudi žagar. Bilo je pa na splošno žag manj kot mlinov. Stare žage so rezale za kmete v glavnem les, ki so ga rabili za domačije in tega je bilo znatno manj kot moke za vsakdanji kruh in močnik. Z lesno trgovino se kmetje zlasti v starejših časih niso pečali, lesni trgovci so pa kmečke žage malo uporabljali, le bolj v skromnem začetku trgovske poti. Značilno je, kar mi je pripovedoval star možak o razdelitvi soseskinih gozdov med kmete za časa njegovih otroških let. Takšne gozdove so takrat delili trikrat, najprej bližnje, potem v sredi in nazadnje oddaljenejše.

Za bližnje je bilo med kmeti še nekaj zanimanja, za srednje so bili že brezbrizni, za oddaljenejšje so se pa naravnost branili prevzeti jih, češ bo treba zanje samo davke plačevati. Kako drugačno bi bilo zanje zanimanje petdeset let pozneje, ko je vzcvetela lesna trgovina.

Življenje v mlinu

Človek, ki je prinesel v mlin mlet, je najrajši kar tam počakal, da je bila moka zmleta. In ker so bili navadno mlini razmeroma prostorni, se je v njih nabralo več ljudi; mlini so bili in so morda še zbirališča zlasti moških. Že v 16. in 17. stoletju so se kmečki uporniki radi shajali prav v mlinih in tudi protestantovski predikanti so v mlinih širili med ljudstvo svoje krive nauke. Mimogrede bodi omenjeno, da je bil tudi Primož Trubar na Rašici v mlinu doma. Ljudje so uporabljali redno mlinarje najrajši za prenašanje novic, ker je bil tu skoraj vsakdo iz okolice reden gost. Drugi mlini so bili spet shajališča mladih deklet in otrok. To nam je lepo popisal v svoji povesti Mlin na potoku Stanko Janežič, Celovec 1952. Vsi mlinarji seveda niso bili tako družabni in nekateri so se pred nezaželenimi obiskovavci, zlasti otroci radi zapirali. Otroci so potem rekli, da v tistem mlinu straši, posebno če je moral mlin

zaradi pomanjkanja vode še dalj časa mirovati. Ni v mlinih tolikokrat strahilo kot v drugih samotnih stavbah, postavim pod kozolci, pa vendar je pisatelj Ksaver Meško poznal takšne mline.

Mlinarski poklic je dal marsikateremu človeku na Slovenskem začetni priimek. Mnogo ljudi se piše Mlinar ali Malnar, pa tudi Mlinarič, Malnarič in podobno. Prav tako tudi priimek Žagar ni redek, za čuda pa ne poznamo Žagaričev ali Žagarčičev. Tudi cela naselja imajo po mlinih in žagah svoja imena. V Malnih na Planinskem polju sem že omenil, dodal bi še Mlino na Bledu, Mlinare dvakrat na Koroškem; vas Žaga je v Soški dolini med Bovcem in Kobaridom; ena Žaga je na Kostelskem, druga blizu Roga na Kočevskem.

Še marsikaj bi se moglo povedati o mlinih in žagah pri nas. O mlinih na primer, kakšna je bila notranja oprema. Naprave so bile dostikrat umetno rezljane in bi že to bilo gradiva za posebno narodopisno razpravo. Pa še mnogo drugega. Ni pa bilo skoraj nobenega mlina brez svete podobe. Res je bila navadno zelo od moke zaprašena, vendar je svetnik čuval nad žitom in moko. Kot shajališče starih in mladih je bil mlin navadno pozorišče resnih pogovorov, kot so imeli ljudje mlinarje za vršilce resnega, Bogu dopadljivega dela.

Marijan Marolt

Z vsemi, ki so bili prerojeni v krstnem studencu, so namreč duhovniki bratje med brati kot udje enega in istega telesa Kristusovega, čigar zidanje je zaupano vsem. — Koncilski odlok o duhovništvu.

NOVICE iz SLOVENIJE

● **Ljubljanki nadškof spet doma.** Po šesttedenski odsotnosti se je v četrtek 13. oktobra zvečer vrnil domov ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik. Na letališču v Zagrebu ga je počakal in prvi pozdravil generalni vikar dr. Stanko Lenič, ki je v njegovi odsotnosti vodil nadškofijo.

● **Število bogoslovcev v Sloveniji stalno raste.** Začetek novega akademskega leta na teološki fakulteti v Ljubljani je bil slovesno odprt z nadškofovo službo božjo v stolnici dne 11. oktobra.

Ljubljanska nadškofija ima letos 101 bogoslovca, mariborska pa 80. V ljubljanski nadškofiji ni bilo to število po vojni še nikoli doseženo. V tem niso všteti bogoslovci raznih redovnih družin, ki jih je tudi veliko.

● **Celjski opat umrl.** Dne 2. septembra 1966 je umrl v Celju g. dr. Peter Kovačič, celjski opat. Pokojni je med zadnjo vojsko poučeval verouk na ljubljanskih strokovnih šolah in sodeloval pri sestavljanju veroučnih učbenikov.

● **Izmenjava predstavnikov med Svetim sedežem in SFRJ.** Sveti oče Pavel VI. je imenoval za apostolskega delegata v Jugoslaviji in za zastopnika Svetega sedeža pri jugoslovanski vladi msgr. Silvia Cagna, naslovnega nadškofa, ki je sedaj apostolski pronuncij na Japonskem. — Jugoslovanska vlada je z odlokom Zveznega izvršnega sveta z dne 12. septembra 1966 imenovala za svojega odposlanca pri Svetem sedežu

g. Vjekoslava Cvrle, sekretarja za informacije pri IS Hrvatske in predsednika Komisije za verska vprašanja pri IS Hrvatske.

● **Brzjoavka sv. očeta ob letalski nesreči.** Dne 1. septembra 1966 se je pri letališču Brniki pripetila ena največjih letalskih nesreč, pri kateri je izgubilo življenje 98 Angležev, ostalih 24 pa je bilo močno poškodovanih. Slovenija je ob tej nesreči pokazala mnogo resnične ljubezni do bližnjega. Sv. oče Pavel VI. pa je takoj poslal ljubljanskemu nadškofu naslednjo brzjoavko:

„Sveti oče je zelo žalosten zaradi velike letalske nesreče, v kateri je mnogo Angležev, ki so bili namenjeni k vam, izgubilo življenje. Ko ob tej strašni nesreči mrtvim prosi večno blaženost, preživelim pa iz srca želi ozdravljenje. Te prosi, da izraziš sorodnikom umrlih in vsem, ki jih je žalost zagrnila, čustva njegove potrnosti in jim sporočiš, da jim v tolažbo pošilja apostolski blagoslov kot poročstvo in zagotovilo nebeških dobrin. Kardinal Cicognani.“

Ta brzjoavka je bila odposlana britanskemu ambasadorju v Beogradu s prošnjo, da njeno vsebino sporoči svojem. Ambasador se je za sožalje priščno zahvalil.

V Ljubljanski stolnici je bil 6. septembra zvečer slovesni requiem za žrtve nesreče. Udeležilo se ga je nad 30 svojcev pokojnih, britanski generalni konzul iz Zagreba z gospo in še nekaj drugih konzularnih zastopnikov. Stolnica je bila polna ljubljanskih vernikov.

● **Nova maša v Mendози.** V nedeljo, 9. oktobra, je v Mendози ponovil svojo novo mašo č. g. Andrej Zarnik, o katerem smo poročali v prejšnji številki. Bilo je somaševanje. Poleg g. novomašnika, ki je bil posvečen v duhovnika pred nekaj meseci v Italiji, sta maševala gg. msgr. Orehar, ki je bil tudi novomašni govornik, in Jože Horn, slovenski dušni pastir v Mendози. Pel je pevski zbor iz Mendoze pod vodstvom g. prof. Božidarja Bajuka.

● **Mladinski dan v Slovenski vasi.** Bil je v nedeljo, 2. oktobra. Sv. mašo je daroval vodja krajevnih odsekov SDO in SFZ g. Franc Sodja, C. M. Po maši je bil skupni zvezni sestanek. Telovadni nastopi pa so bili zaradi slabega vremena preloženi na 16. oktober. Kot prva točka je bil pozdrav in govor Cirila Jana, krajevnega predsednika SFZ. Za njim je vse navzoče pozdravil zvezni predsednik Jernej Dobovšek. Sledili so nastopi v sledečem redu: najprej naraščajniki, katere je vodil g. Jože Čampa; nato naraščajnice pod vodstvom Marice Urbanija; Franci Sušnik je vodil nastop mladcev, Marica Sušnik pa vajo mladenk. Mladdenke so nastopile tudi s plesno vajo pod vodstvom Adriane Mažgon. Program se je zaključil z nastopom deklet, katere je vodila Marjana Hribar, in fantov pod vodstvom Tineta Vivoda. Navzoči so mladino nagradili z navdušenim odobravanjem.

Lanuški mladini izrekamo priznanje, in ji želimo tudi v bodoče še mnogo uspehov v njenem delu.

● V soboto, 8. oktobra, je imela slovenska mladina v Mendози celodnevno romanje k Sv. Rozi, kjer je župnik slovenski rojak g. Ivan Tomažič. Izbrala

si ga je namesto vsakoletnega sobotnega zborovanja za svoje mladinske dneve. Iz Mendoze se je v spremstvu msgra. Oreharja, krajevnega dušnega pastirja g. J. Horna in novomašnika Andreja Zarnika odpeljala s kamionom. Sredi ravnine so vsi izstopili in začeli romanje. K Sv. Rozi so prišli zvečer okoli šeste ure ter imeli nato večerno sveto mašo.

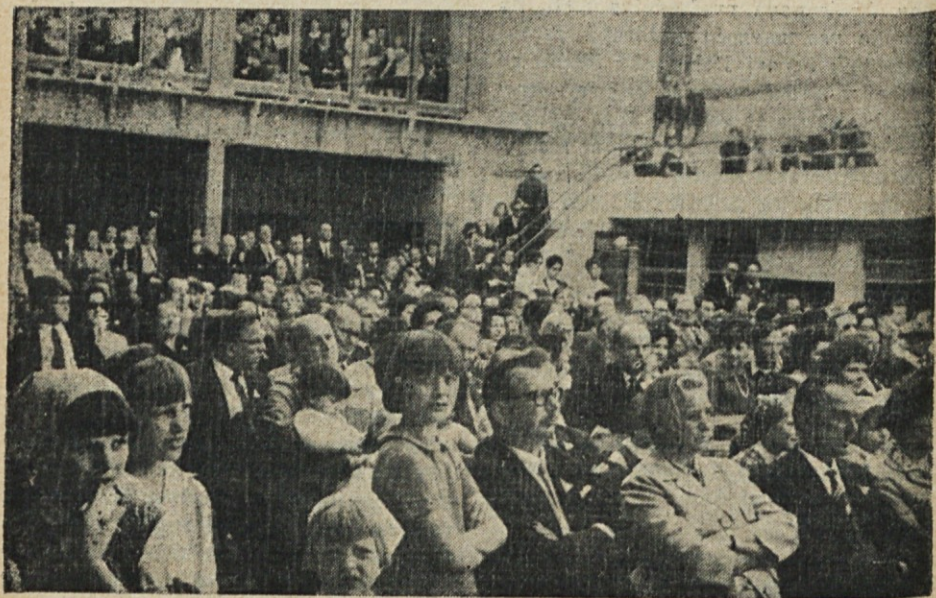
● **Otroci slovenskih osnovnih šol v Buenos Airesu** so proslavili „očeta“ naših šol nekaj dni potem, ko so se v argentinskih šolah spominjali „padre del aula“ — Sarmienta.

Proslava je bila v nedeljo, 18. septembra, ob 16 v Slovenski hiši. Med sv. mašo je msgr. A. Orehar, ki je mašo tudi daroval, prikazal v dveh slikah iz Kristusovega in Slomškovega življenja, kako naj se tudi vsak slovenski otrok trudi za temeljitost in skrbnost pri vsakem delu.

Drugi del, odrski, je izvajala slovenska šola iz Carapachaya. 43 otrok je v režiji voditelja šole g. Aleksandra Pirca s sodelovanjem učiteljstva prikazalo sedem nastopov: Počastitev škofa Slomška, Naš narodni dom, Z vlakom, Mak, Slovenska zastava, Marija — morska zvezda ter Pegam in Lambergar; vmesne odmore so izpolnili z deklamacijami. Nastopi so nudili bogat program besede, pestrost scene in prizorov ter zaslužili za trud posebno priznanje.

● Desetletnica Našega doma v San Justu. Naš dom v San Justu je v oktobru praznoval svoj desetletni jubilej. V soboto, dne 1. oktobra, je bil v novi šolski dvorani prijateljski večer z večerjo. Navzoči so bili sedanji in bivši

odborniki Našega doma in predstavniki ostalih organizacij in domov Velikega Buenos Airesa. Večer je vodil kulturni referent doma g. Ivan Oven. Med večerjo so se vrstile čestitke. Domu so čestitali: g. msgr. Anton Orehar, direktor slov. dušnega pastirstva v Argentini; g. Janko Mernik, krajevni dušni pastir; g. dr. Tine Debeljak; g. Božo Fink, predsednik „Zedinjene Slovenije“; g. dr. Julij Savelli, pevovodja „Gallusa“; g. Marijan Šifrer, predsednik Slomškovega doma; g. Franc Pernišek, predsednik društva Slovenska Pristava; g. Janez Lužovec, podpredsednik Slovenske vasi; g. Leopold Novak, predsednik San Martina; g. Ivan Vrečič, zastopnik Carapachaya. Čestitke odsotnega g. Miloša Stareta, tajnika NO je prebral g. Ivan Oven.

Na proslavi desetletnice Našega doma v San Justu

V nedeljo 9. oktobra pa je bila najprej sv. maša, katero je daroval g. Janko Mernik. Med sv. mašo sta pela mladinski in mešani zbor. Po sv. maši je bila v Domu proslava, katero je vodil g. Ivan Oven. Slavnostni govornik je bil g. Peter Čarman, predsednik Našega doma. V govoru je med drugim dejal: „Bili smo kos velikemu materialnemu napredku, sedaj pa bomo stopili pred novo obdobje, ko bo temu napredku treba dati sredstev in oblike novemu življenju. In k temu smo sedaj poklicani vsi, da skupno vsejemo kalno seme, da nam bo obrodilo bogato žetev... vsi skupaj se zavedajmo, da je Naš dom del naše slovenske skupnosti, ki se bori za naš narodni obstoj v emigraciji“. Po njegovih besedah je spregovoril krajevni dušni pastir g. Janko Mernik, zatem pa zastopniki Zedinjene Slovenije, Domov in organizacij. Za dopoldanski konec sta zapela pevski zbor iz San Justa, ki ga vodi g. Štefan Drenšek in otroški zbor pod vodstvom gđc. učiteljice Angelee Klanšek.

Slavnostni govornik popoldanskega sporeda je bil g. Miloš Stare, tajnik NO. Govoru je sledil pester spored. Nastopili so gojenci Rožmanovega zavra, oktet iz Berazateguija pod vodstvom g. Jožeta Omahne, člani harmonikarske šole iz San Martina in Carapachaya pod vodstvom g. Jenkota, folklorna skupina iz Ramos Mejia pod vodstvom ge. Eme Blejec, naraščajnice iz Moron—Castelarja pod vodstvom ge. Marije Geržiničeve, naraščajnice iz San Justa, ki jih vodi ga. Cveta Braso-va. Za konec pa je bil prizor „Mi in domovina“, katerega je napisal g. Ivan Oven, za pesmi pa g. Franc Zajec. Izvedli pa so ga šolski otroci in članice ter člani mladinskih organizacij iz San Justa.

Domovi predsedniki so bili v teta desetletju gg. Ludvik Hren, Lojze Zakrajšek, Franc Benko, Tone Oblak in sedaj Peter Čarman.

● Slovensko slavlje v Berazategui. V nedeljo, 16. oktobra, je bila prva desetletnica krajevnega Doma. Slavlje se je pričelo s sv. mašo, ki jo je daroval g. msgr. Anton Orehar. Po sv. maši je g. Ivan Korošec pozdravil zastopnike domov in organizacij ter vodil spored. Na programu je bil govor g. Rudolfa Vidmarja, predsednika krajevnega doma, nastopi mladine iz Ramos Mejie (ga. Ema Blejec), iz Castelarja (ga. Marija Geržinič), okteta iz Berazateguija (g. Jože Omahna), govor g. dr. Stanka Kocipra. V imenu mladine je vse navzoče pozdravila gđc. Lučka Šterbenc. Za zaključek sporeda so berazateška dekleta pod vodstvom ge. Betke Vitrihove izvedle rajalni prizor slovenski materi ob zibelci.

1. VESELI DOM, učna knjiga za višje oddelke, Toronto 1965.

2. MATERINA BESEDA, učna knjiga za nižje oddelke, Toronto 1966.

Slovenska šola v Torontu, ki jo kot ravnatelj vodi rev. Tone Zrnc, je izdala prej imenovani knjigi kot učni pripomoček na slovenskih šolah. — V prijetni in skrbno urejeni obliki podaja sloveskemu otroku v tujini roko, da spozna in vzljubi slovensko zemljo, ko mu posreduje poznanje jezika, zgodovine in zemljepisa.

Vsak bo vzel z veseljem v roko lepo opremljeni knjigi in tudi odrasli bo pridobil iz njih vsebine.

SVETOVNE NOVICE

● Umrl med avdienco pri papežu

P. Janez Dossi, star 63 let, se je pred kratkim udeležil s številnimi romarji avdienco pri sv. očetu. Med govorom mu je postalo slabo. V stranski dvorani so mu nudili prvo pomoč, a je kmalu nato umrl. Pavel VI. je prekinil avdienco ter odšel k mrtvemuhovniku in mu podelil blagoslov. Ko se je sv. oče vrnil k avdienci, je navzočim sporočil duhovnikovo smrt in z njimi zanj molil.

● Nova zastopnika

Iz vatikanskih vesti je razvidno, da je jugoslovanski zastopnik Vjekoslav Cvrlije prišel v Vatikan konec oktobra oz. v začetku novembra. Zakasnitev je zaradi tehničnih ovir, ker morajo uređiti in dobiti zanj primerno poslopje. Apostolski delegat v Jugoslaviji in zastopnik apostolskega sedeža pri jugoslovanski vladi, nadškof Cagna, bo v Belgradu zasedel poslopje, v katerem je bilo prej vatikansko diplomatsko zastopstvo. V tem poslopju, ki je last apostolskega sedeža, so po prenehanju diplomatskega zastopstva v Belgradu leta 1952 stanovale redovne sestre.

● Besede predsednika

„Ljubezen do Boga in do kršćanskih družin je tajnost moči vsakega naroda. Tisti pa, ki širijo ideologije, ki rušijo družino, so največji sovražniki države,“ je dejal sedanji predsednik filipinske države.

● Jezusov razgovor z apostoli

V neki cerkvi v Egiptu so našli rokopise, v katerih je opisan Jezusov razgovor z apostoli. Rokopise so našli ameriški arheologi in so iz 8. stoletja.

● New York ljubi črnce

Kardinal Shehan je ustanovil v Baltimoru posebno komisijo za borbo proti revščini in vsaki obliki rasnega nasprotovanja. Akcijo vodi s pomočjo treh laikov župnik cerkve sv. Petra Klaverja (zavetnik afriških misijonov in ljubitelj črncev).

● Na oltarju mučencev

V letih 1866 in 1868 je nad sto korejskih katoličanov pretrpelo mučeniško smrt. Nadškof v Seulu (Koreja), msgr. Kinam Ro, je letos prvič daroval sv. mašo na oltarju, ki so ga postavili na kraju mučenja. Relikvije teh mučencev so izpostavili v počastitev v novi cerkvi, ki je bila dokončana letos 26. septembra, na cerkveni praznik korejskih mučencev.

● Največja cerkev na svetu

V Montrealu (Kanada) končujejo z delom bazilike sv. Jožefa, ki bo največja katoliška cerkev na svetu, posvećena sv. Jožefu. Posvetitev bo prihodnje leto. Darove so prispevali verniki in romarji z vsega sveta.

● SOS — želim duhovnika

Tudi v Franciji so začeli z akcijo SOS. Te značke je videti na zadnjem oknu na mnogih avtomobilih. To znamenje SOS pomeni, da lastnik avtomobila želi duhovnika — v primeru nesreče — ki naj mu nudi duhovno pomoč.

● Skupni telefon — L 24355

V Linzu (Avstrija) so se katoličani in protestanti združili v akciji za prvo pomoč v potrebah duhá, ne glede na razlike veroizpovedi. V ta namen imajo skupni telefon (L 24355), po katerem je mogoč tudi daljši pogovor. Na razpolago sta katoliški in protestantski duhovnik, ki imata zvezo z zdravniki, psihologi, pravniki. Tudi ponoči je možen pogovor v „prvi sili“. Ustanova je začela delovati letos 1. oktobra in je prva med nemško govorečim prebivalstvom. Je izrecno ekumenske narave in ima v Linzu ugodno okolje.

● Skrb za turiste

Pavel VI. je dejal, da je turizem danes poseben dušnopastirski problem. „Cerkev ne sme biti brezбриžna do tako sodobnega vprašanja, kakor je turizem.“

● Kardinal Feltin razrešen

Znameniti francoski kardinal in pariški nadškof Feltin je baje tudi prosil za razrešitev službe, ker je že 85 let star. Za nasledstvo pariškega škofovskega sedeža je določen sedanji pomožni škof Veillot.

● Nova odpoved

Španski kardinal Angel Herrera se je odpovedal vodstvu škofije Málaga, a bo še naprej sodeloval v škofovski kon-

ferenci in pri drugih važnih zadevah španske Cerkve.

● Izredno razveseljiv pokoncilski pojav

Med protestantskimi pastorgi v Angliji je mnogo spreobrnjencev, ki bi radi kot katoličani opravljali službo diakonata, kakor ga predvideva 2. vatikanski koncil. Samo v Londonu je prosilo 160 spreobrnjenih pastorgov za diaconat. Vsi ti spreobrnjenci so poročeni.

● Medverska komisija

V Hongkongu so ustanovili ekumensko komisijo, ki naj urejuje odnose med raznimi verskimi skupnostmi krščanstva in tudi poganstva. Člani so: devet duhovnikov in devet laikov.

● Skoraj za polovico

V Pakistanu se je število katoličanov v zadnjih desetih letih povečalo za 40%. Tako je sedaj v deželi, ki je v glavnem mohamedanska, 376.000 katoličanov.

● Napad v Kantonu

Po vesteh iz Pekinga je „Rdeča garda“ tudi v kitajskem mestu Kantonu napadla tamošnjo katoliško cerkev. Mladinci so vdrli v cerkev, oltar in ostalo notranjo opremo razdejali in potem cerkev zažgali. Ob teh izgredeh so tudi kamenjali katoliške duhovnike.

● Priznanje Cardijnu

V Bombayu v Indiji so ustanovili novo moderno tehnično šolo, ki se bo imenovala po kardinalu Jožefu Cardijnu, ustanovitelju mladih katoliških delavcev (JOC).

Argentina:

Bisnospastirska pisarna,
Ramón Falcón 4153,
Buenos Aires

U. D. A.:

Rev. Julij Slapšak
6919 Glass Ave.
Cleveland, Ohio, U. S. A.

Slovenska pisarna

Baragov dom
6284 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn.
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Pliščanc,
Riva Piazzetta 18,
Gorizia, Italia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejlo (razen Uruguaya)
1200 pesov.

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šillingov
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

Imoljenska nedežja 641

Božična svenda 642

Koncil:

Marija v skrivnosti Kristusa in Cerkve 645

Kaj mislite o Cerkvi 651

Film in mladina 653

Sveti oče je jokaj 656

Pavel VI. Latinski Ameriki 657

Od maše do maše 663

Iz dnevnika Janeza XXIII. 668

Gladovna stavka 670

V družini 672

Mir ljudem na zemlji 672

... a srečen ni, kdor srečo uživa sam... 673

Kakor nebo razpeto nad nami 674

Mladina si ustvarja modo 675

Za mladino 677

Dnevnik Ane Marije 677

Mladinska anketa XI. 679

Podrti viharik 682

Vrenje med nemškimi katoličani 687

Molitveni namen 690

Mlini in žage 691

Novice iz Slovenije 694

Med nami v Argentini 695

Svetovne novice 698

LETO XXXIII. . . . št. 12

DECEMBER 1966

PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!

Nakazila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4153,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (magr.
Anton Orehar); urejujejo dr. Al. Starc, dr. Br. Rozman in
Jurij Rode. Editor resp.: Magr. Antonio Orehar, Ramón
Falcón 4153, B. A. Registro de la Prop. Intel. N° 342.906

Piska Vilke S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

Dne 28. junija letos je sveti oče Pavel VI. sprejel v audienco med drugimi skupinami Žuškovo družino iz Buenos Airesa, ki je dala sveti Cerkvi štiri duhovnike-jezuite in štiri redovnice. Dva dná poprej je bil namreč posvečen v duhovnika sin Roman.

Na sliki so okrog papeža od leve proti desni: Ivan, jezuit iz Rima; gospa mama, novomašnik Roman, Andrej — zadaj pa Miha, jezuit iz Ljubljane, s. Janja, zdravnica; s. Rezka, zdravnica, in Lojze

Beseda ob zaključku. S to številko zaključujemo 33. letnik. Pred seboj imate 704 strani „Duhovnega življenja“ in 176 strani „Božjih stezic“. Izpolnili smo tako obljubo, ki smo Vam jo dali ob pričetku leta. Vsem: Bog plačaj! Kdor morda še ni poravnal zaostale naročnine, ga lepo prosimo, da stori čimprej. Vse pa naprošamo, da v letu 1967 ustanejo zvesti reviji in da pridobe še novih naročnikov.

